

Pijler 3-toelichtingen 2016

Kapitaal toereikendheid & risicorapport

Inhoud

1. Inleiding	4
1.1. Profiel Argenta Spaarbank	4
1.2. Werkingssfeer	5
1.3. Toegepaste benadering en kerncijfers pijler 1	6
1.4. Gedetailleerde index met pijler 3 referenties	7
2. Risk management	9
3. Eigen Vermogen	11
3.1. Boekhoudkundig eigen vermogen en berekening prudentieel eigen vermogen	11
3.2. Samenstelling prudentieel eigen vermogen en kapitaalratio's	13
3.3. Belangrijkste kenmerken van kapitaalinstrumenten	15
4. Kapitaalvereisten	17
4.1. Eigen vermogensvereisten	17
4.2. Minimum vermogensvereisten per risicogewogen categorie	18
4.3. Kapitaalratio's	19
4.4. Risico gewogen posten	19
5. Blootstelling aan het tegenpartij kredietrisico	23
5.1. Samenstelling kredietrisico	23
5.2. Toelichting bij de Basel exposure categorieën	24
5.3. Kredietrisicomatiging	28
5.4. Wederpartijrisico	31
5.5. Zekerheden	31
5.6. Wrong-way risico	32
5.7. Vereiste voor het CVA risico	32
5.8. Add-on van 5% voor de Belgische hypotheekleningen	33
5.9. Afgeleide producten	33
6. Gebruik van de standaardbenadering	34
7. Gebruik van de (F)IRB methode	35
7.1. Kredietrisico – (F)IRB-goedkeuring	35
7.2. Interne ratingsystemen	35
7.3. Opgebouwde modellen	39
7.4. Overzicht risicoposities (F)IRB-methode	40
8. Kredietrisico aanpassingen	45
8.1. Definitie van de begrippen achterstallig en 'in default'	45
8.2. Toelichtingen bij de dubieuze risicoposities	45
9. Bezwaarde en niet bezwaarde activa	47
10. Gebruik ratings van externe kredietbeoordelingsinstellingen (EKBI)	50
11. Blootstelling aan marktrisico	51
12. Operationeel risico	51
13. Blootstelling aan het aandelenrisico	52
14. Blootstelling aan het renterisico	53
15. Exposures met betrekking tot effectiseringsposities	56
15.1. Eigen effectiseringen	56
15.2. Portefeuille effectiseringsposities	57
15.3. Opvolging effectiseringsposities	60
16. Beloningsbeleid	61
17. Hefboomfinanciering (leverage)	65
18. Kapitaalmanagement	68
19. Bijkomende toelichting	70

1. Inleiding

In navolging van de Capital Requirement Regulation (CRR) en Capital Requirement Directive (CRD) van de Europese Unie (EU) wordt dit rapport jaarlijks gepubliceerd. Het bevat alle relevante informatie om het risicoprofiel en de kapitaaltoereikendheid van Argenta Spaarbank nv te kunnen beoordelen. Het rapport wordt jaarlijks opgemaakt volgens een vastgelegde werkwijze waarbij het document gevalideerd wordt door het management.

Het rapport maakt aspecten inzichtelijk zoals de kapitaalpositie, de omvang en samenstelling van het kapitaal en de verhouding hiervan tot ondermeer het krediet-, markt-, afwikkelings- en operationeel risico zoals uitgedrukt in risicogewogen posten.

In het pijler 3 rapport wordt informatie opgenomen over alle in de richtlijnen opgenomen onderwerpen, voor zover zij van toepassing zijn bij Argenta Spaarbank. Alleen relevante velden en velden met waarden worden getoond in de tabellen waarvan standaard structuren werden opgenomen in EBA richtlijnen voor pijler 3 toelichtingen (EBA/GL/2016/11).

De informatie in deze pijler 3 toelichtingen en het IFRS jaarverslag zijn consistent en er is een gedeeltelijke overlap. Bijgevolg dienen deze toelichtingen te worden gezien in samenhang met ondermeer het hoofdstuk "risk management" van het IFRS jaarverslag.

1.1. Profiel Argenta Spaarbank

Argenta Spaarbank nv, afgekort Aspa (hierna de Vennootschap), is opgericht in België naar Belgisch recht en heeft de rechtsvorm van een naamloze vennootschap die een openbaar beroep op het spaarwezen doet. De Vennootschap werd opgericht voor onbeperkte duur en de statutaire zetel is gelegen in de Belgiëlei 49-53 te 2018 Antwerpen.

De Vennootschap heeft het statuut van een Belgische kredietinstelling. De kernactiviteiten van de Vennootschap bestaan uit het aantrekken van gelden, het aanbieden van woonkredieten aan particulieren en het verlenen van betaalmiddelen.

De Argenta Bank- en Verzekeringsgroep (BVg) is de beleidsholding - gemengde financiële holding – boven de Vennootschap. Hierbij heeft BVg ook een participatie in de verzekeraar Argenta Assuranties.

De Vennootschap en BVg zijn onderworpen aan de CRR en CRD IV wetgeving en de verzekeraar aan de Solvency (II) wetgeving. Omdat deze twee "kapitaal" wetgevingen niet gelijk zijn wordt er voor de rapportering op geconsolideerd BVg niveau gevraagd om een zogenaamde CRR consolidatie uit te voeren.

Het betreft hier een consolidatie zonder de verzekeraar (dus een consolidatie van de bankpool met hierbij de BVg solo gegevens). Vermits BVg een gemengde financiële holding is zonder andere activiteiten dan een dienstverlening aan de dochterentiteiten is er slechts een zeer klein verschil tussen de eigen vermogensvereiste van de Vennootschap en deze van BVg volgens de CRR scope.

Een belangrijk bijkomend element op BVg CRR scope niveau betreft de toepassing van de Danish Compromise (DC). Het betreft een compromis dat – mits goedkeuring van de toezichthouder – kan toegepast worden door gemengde financiële holdings.

Bij dit compromis kan de participatiewaarde in de verzekeraars als eigen vermogen worden meegenomen. De opgebouwde reserves en winst van de verzekeraars mogen echter niet worden meegenomen. De participatiewaarde dient hierbij – als bijkomend exposure – gewogen te worden aan 370% (weging volgens de IRB benadering).

In deze pijler 3 toelichtingen zullen dan ook toelichtingen inzake BVg conform de CRR scope worden opgenomen. Op deze manier wordt het beperkte verschil tussen Aspa conso en de BVg CRR scope ook direct duidelijk.

1.2. Werkings sfeer

Elke financiële instelling die onderworpen is aan het reglement eigen vermogen dient conform het geldende wetgevend kader bepaalde gedefinieerde toelichtingen over haar risico- en eigenvermogenspositie publiek te maken.

In dit document worden de vereiste toelichtingen over de geconsolideerde financiële positie van de Vennootschap openbaar gemaakt. Het document wordt jaarlijks integraal opgenomen op de website van de Argenta Groep (www.argenta.be).

De toelichtingen in dit document hebben betrekking op de Vennootschap en haar dochterondernemingen (hierna samen de Bankpool). De consolidatiekring wordt bepaald volgens de International Financial Reporting Standards (IFRS).

Bij de Vennootschap komen de IFRS consolidatiekring en de CRR consolidatie scope (scope volgens de CRR richtlijnen) met elkaar overeen. Er zijn dus geen verschillen tussen de accounting en regulatoire consolidatie scope.

Tabel1: Overzicht van de in de consolidatie opgenomen entiteiten per einde 2016

Template EU L/3 : Outline of the differences in the scopes of consolidation (entity by entity)

Naam van de entiteit	Methode van boekhoudkundige consolidatie	Methode van consolidatie conform CRR				Omschrijving van de entiteit
		volledige consolidatie	proportionele consolidatie	niet geconsolideerd	aftrekpost	
Argenta Spaarbank nv	volledig	x				Kredietinstelling
Argenta Asset Management (AAM)	volledig	x				Fondsenbeheerder
Green Apple bv (SPV)	volledig	x				Effectiseeringsvehicle

De Luxemburgse vennootschap ABL werd begin 2015 omgevormd tot Argenta Asset Management (AAM) en legt zich vanaf 1 januari 2015 nog uitsluitend toe op haar activiteiten als fondsenbeheerder en administratief agent van Argenta fondsen. Hierbij werd het statuut van ABL omgezet van een financiële instelling naar deze van fondsenbeheerder.

Hoewel er geen kapitaalband is met de Vennootschap, heeft het management op basis van relevante IFRS regels waaronder SIC-12 Consolidatie – Voor een bijzonder doel opgerichte entiteiten – Special Purpose Vehicles (SPV) geoordeeld dat Green Apple als SPV geconsolideerd moet worden. Meer informatie betreffende deze SPV Green Apple is terug te vinden in hoofdstuk 15. Blootstelling met betrekking tot effectiseringsposities.

In november 2015 werd de call uitgeoefend van de laatste effectiseringstransactie (zogenaamde GApple 2007 transactie). Hierdoor kwam deze transactie op 25 januari 2016 op eindvervaldag en heeft de SPV Green Apple geen uitstaande transacties meer.

Er zijn, buiten de wettelijke belemmeringen, geen andere bestaande of verwachte materiële, praktische of juridische belemmeringen die een overdracht van eigen vermogen of terugbetaling van verplichtingen tussen de Vennootschap en haar dochterondernemingen in de weg staan.

De Vennootschap heeft dus geen dochterondernemingen die niet werden opgenomen in de consolidatiekring.

Op het niveau van de overkoepelende BVg CRR scope is BVg de consoliderende vennootschap boven de Bankpool en wordt de deelneming in de verzekeringsentiteiten niet mee geconsolideerd.

1.3. Toegepaste benadering en kerncijfers pijler 1

Er bestaan richtlijnen voor de berekening van de pijler 1 kapitaalvereisten die een (krediet)instelling volgens de toezichthouders dient aan te houden voor ondermeer het krediet-, het markt-, het afwikkelings- en het operationeel risico. Deze vereisten kunnen hierbij via verschillende benaderingen berekend worden.

De Argenta Groep past de interne rating benadering toe voor de bepaling van de exposures bij het kredietrisico op instellingen, corporates, "retail gewaarborgd door real estate" en effectiseringsposities. Voor alle andere exposures voor het kredietrisico en andere risico's past ze de standaardbenadering toe.

In onderstaande tabel (met als basislayout standaard template KM1) wordt een overzicht gegeven van de relevante cijfers en ratio's voor de Vennootschap per eindejaar.

Tabel 2: Boordtabel relevante cijfers en ratio's

	2015	2016
Beschikbaar kapitaal		
1 Tier 1-kernkapitaal (CET1 – Common Equity Tier 1)	1.546.738.145	1.726.723.619
2 Tier 1-kapitaal (T1)	1.546.738.145	1.726.723.619
3 Totaal kapitaal (TC)	1.571.451.533	2.222.835.022
Risicogewogen posten		
4 Totale risicogewogen posten	6.073.886.390	6.718.845.411
Risicogebaseerde kapitaalratios als een percentage van RWA (Risk weighted Assets)		
5 Tier 1-kernkapitaalratio	25,47%	25,70%
6 Tier 1-kapitaalratio	25,47%	25,70%
7 Totaal kapitaalratio (TCR – Total Capital Ratio)	25,87%	33,08%
Additionele CET1 buffer vereisten als een percentage van RWA		
8 Kapitaalconserveringsbuffer vereiste	0,00%	0,625%
9 Anticyclische kapitaalbuffer vereiste	0,00%	0,000%
11 Totaal CET1 specifieke buffer vereisten	0,00%	0,625%
12 % CET1 beschikbaar om aan buffers te voldoen na voldaan te hebben aan de minimum kapitaalvereisten (na verrekening basisvereiste van 4,5%)	20,97%	21,20%
Leverage ratio		
13 Maatstaf voor de totale risico exposure voor de berekening van de leverage ratio	35.234.985.491	37.103.571.381
14 Leverage ratio (transitional)	4,40%	4,66%
Leverage ratio (fully loaded)	4,64%	4,84%
Liquiditeitsdekkingsratio (LCR)		
15 Totaal kwalitatief hoogwaardige liquide activa (HOLA)	4.437.521.028	4.612.472.425
16 Totaal netto kasuitstroom	2.482.593.338	2.561.542.847
17 LCR (Liquidity Coverage Ratio)	180%	178%
Net stable funding ratio (NSFR)		
18 Total available stable funding	30.471.582.784	32.676.945.534
19 Total required stable funding	20.827.186.931	22.600.303.423
20 NSFR (Net Stable Funding Ratio)	146%	145%

1.4. Gedetailleerde index met pijler 3 referenties

De pijler 3 toelichtingen zijn beschreven in deel acht van de CRR. De tabel hieronder geeft een inzicht in de disclosure vereisten en vermeldt waar de informatie kan worden teruggevonden in de (IFRS) verslagen en/of de pijler 3 toelichtingen.

Tabel 3: Overzicht CRR artikels en locatie in de jaarverslagen

CRR artikel	Pijler 3 disclosure vereisten	Locatie in de jaarverslagen en/of het pijler 3 rapport
435	Doelstellingen en beleidslijnen inzake risicobeheer	Deel 5. Risk management in de IFRS jaarverslagen.
	Verklaring toereikendheid risicobeheerregelingen	2. Risk management
	Governance bestuursmandaten, loonbeleid e.a. (art. 435 2)	Deel 11. Corporate Governance (Geïntegreerd activiteiten en duurzaamheidsverslag 2016) en hoofdstuk 16 Beloningsbeleid
436	Werkings sfeer	1.2. Werkings sfeer
437	Eigen vermogen	3. Eigen vermogen
438	Kapitaalvereisten	4. Kapitaalvereisten en 18. Kapitaalmanagement
439	Exposure met betrekking tot tegenpartijkredietrisico	5. Blootstelling aan het tegenpartij kredietrisico
440	Kapitaalbuffers	4. Kapitaalvereisten en 18. Kapitaalmanagement
441	Indicatoren voor mondiale systeemrelevantie	Niet opgenomen vermits de Argenta Groep niet is aangemerkt als instelling met mondiale systeemrelevantie.
442	Kredietrisico-aanpassingen	5.2 Toelichting bij de Basel exposure categorieën en 8. Kredietrisico-aanpassingen
443	Niet-bezwaarde activa	9. Bezwaarde en niet bezwaarde activa
444	Gebruik van ECAI's	10. Gebruik ratings van externe kredietbeoordelingsinstellingen (EKBI)
445	Exposure met betrekking tot het marktrisico	11. Blootstelling aan marktrisico
446	Operationeel risico	12. Operationeel risico
447	Niet in de handelsportefeuille opgenomen exposures met betrekking tot aandelen	13. Blootstelling aan het aandelenrisico
448	Exposure met betrekking tot het renterisico in verband met niet in de handelsportefeuille opgenomen posities	14. Blootstelling aan het renterisico
449	Exposure met betrekking tot securitisatieposities	15. Exposures met betrekking tot effectiseringsposities
450	Beloningsbeleid	16. Beloningsbeleid
451	Leverage	17. Hefboomfinanciering (leverage)
452	Gebruik van de IRB benadering voor het kredietrisico	7. Gebruik van de (F)IRB methode
453	Toepassing van kredietrisicomitigatietechnieken	5.3 Kredietrisicomatiging
454	Gebruik van de geavanceerde meetbenaderingen voor het operationeel risico	12. Operationeel risico
455	Gebruik van Interen modellen voor het marktrisico	11. Blootstelling aan marktrisico

2. Risk management

Professioneel en compleet risicobeheer is een essentiële voorwaarde voor het realiseren van duurzame winstgevende groei. De Argenta Groep onderkent dat en beschouwt risk management als een van zijn kernactiviteiten.

Het kader voor risicobeheer wordt voortdurend geactualiseerd en aangepast op basis van nieuwe reglementeringen, dagelijkse ervaringen en wijzigingen in de activiteiten van de Argenta Groep. Het aantonen dat toereikende risicobeheerprocedures aanwezig zijn, is een sleutelvoorwaarde voor het verwerven en behouden van het vertrouwen van alle belanghebbenden: klanten, beleggers, kantoorhouders, toezichthouders en ratingbureaus, maar ook bestuurders, management en medewerkers.

De strategie en het langetermijnbeleid van alle entiteiten binnen de Argenta Groep wordt bepaald door het directiecomité en de raad van bestuur van de moedermaatschappij BVg. De twee voornaamste dochtervennootschappen, de Vennootschap en zusterentiteit Aras, staan in voor het operationele bestuur binnen hun bevoegdheden vastgelegd in het Memorandum of Internal Governance.

De directiecomités van de Vennootschap, Argenta Assuranties en BVg zijn geïntegreerd. Ze hebben een aantal gemeenschappelijke leden namelijk de CEO, de CFO en de CRO. De COO, CCO en de CIO zijn gemeenschappelijk voor Argenta Spaarbank en Argenta Assuranties, niet voor BVg.

Die eenheid van leiding onderstreept het belang van een commerciële, risico- en financiële groepsstrategie die naadloos op elkaar zijn afgestemd, met de nadruk op de lange termijnrelatie met zowel klanten als zelfstandige kantoorhouders.

Het RAF (Risk Appetite Framework) is sterk ingebed in de cyclus van het businessplan proces: inkleuren van de risicobereidheidsmatrix, vertaling naar voluntaristische RAF-normen, toetsing aan de iteraties van het businessplan en finaal de risico-evaluatie.

Er is een directe band tussen de risico-indicatoren uit het RAF en enerzijds het ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) en ILAAP (Internal Liquidity Adequacy Assessment Process) voor de Bankpool en anderzijds de beleidsdocumenten via de verdere vertaling naar de operationele risicolimieten.

Dit resulteerde in de dagelijkse inbedding van het risicobewustzijn in de eerste lijn en in betere en meer leane risicobeheerprocessen. In 2016 heeft de Argenta Groep verder gebouwd aan zijn voorzichtig en transparant risicobeheer met het vermelde RAF, de beleidslijnen en de procedures.

Verklaring toereikendheid risicobeheerregelingen (conform artikel 435 van de CRR)

In het hoofdstuk risico management (dat terug te vinden is in de IFRS jaarverslagen op de Argenta website www.argenta.be) wordt een gedetailleerde beschrijving gegeven van de risico's bij de Argenta Groep en het risicobeheersingskader (doelstellingen en beleid over de beheersing van de risico's).

Het beleid en de organisatiestructuur van de Vennootschap betreffende dit risicobeheer zijn ons inziens zodanig opgezet dat de gekende risico's op afdoende manier worden gesignaleerd, geanalyseerd, gemeten, opgevolgd en beheerst.

Het risicobeheer voor de Vennootschap maakt hierbij onder meer een onderscheid tussen de volgende categorieën van risico: het marktrisico, het liquiditeitsrisico, het kredietrisico, het operationeel risico, de overige risico's en op BVg niveau ook de verzekeringstechnische risico's.

Het risicobeheersingskader en de controlesystemen zijn gebaseerd op een risico-identificatieproces (het vermelde RAF) dat gecombineerd wordt met preventie- en controlemaatregelen. Dit zorgt voor een redelijke mate van zekerheid dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat en dat de interne risicobeheersings- en controlesystemen goed hebben gewerkt in boekjaar 2016.

Het interne risicobeheersingskader en controlesystemen kunnen echter geen absolute zekerheid bieden. Inherent worden bij het aanvaarden van risico's en het treffen van beheersmaatregelen steeds kosten/baten afwegingen gedaan. Het directiecomité blijft hierbij continue streven naar een verdere verbetering en optimalisatie van het risicobeheer.

De risicofunctie heeft ter attentie van het risicocomité van de raad van bestuur een activiteitenverslag opgemaakt met als conclusie betreffende het risicoprofiel dat het financiële resultaat behaald werd binnen Argenta's gebudgetteerde risico appetijt van 2016 en binnen de wettelijke vereisten opgelegd aan de risicofunctie.

Als gevraagd in artikel 435 van de CRR verklaren wij dat wij ons inziens de nodige risicobeheerregelingen hebben getroffen die passend zijn voor het profiel en de strategie van de Vennootschap.

Namens het directiecomité.

Geert Ameloot (CFO)

Gert Wauters (CRO)

3. Eigen Vermogen

3.1. Boekhoudkundig eigen vermogen en berekening prudentieel eigen vermogen

Het eigen vermogen zoals gerapporteerd in het geconsolideerd jaarverslag van de Vennootschap werd bepaald op basis van de IFRS normen. In onderstaande tabel is de aansluiting tussen het boekhoudkundig IFRS eigen vermogen en het prudentieel Tier 1 kernkapitaal terug te vinden.

Tabel 4: Reconciliatie boekhoudkundig eigen vermogen versus Tier 1 eigen vermogen

Bestanddelen	31/12/2015	31/12/2016
Geplaatst kapitaal (gestort kapitaal)	616.252.150	661.875.400
Herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare financiële activa	93.963.258	88.993.468
Reserves (met inbegrip van ingehouden winsten)	783.954.182	914.300.338
Baten uit het lopende boekjaar	192.866.907	190.010.420
Kasstroom afdekking	-14.278.863	-13.979.775
Totaal eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders	1.672.757.634	1.841.199.851
Minderheidsbelangen	59.101	60.527
Totaal eigen vermogen en minderheidsbelang - IFRS Jaarverslag	1.672.816.735	1.841.260.378
Aanpassingen		
(-) Niet in aanmerking komend deel van het tussentijdse of eindejaarsresultaat	0	0
PM In aanmerking komende winsten (baten uit het lopende boekjaar)	192.866.907	190.010.420
Minderheidsbelangen	-59.101	-60.527
Tier 1 kernkapitaal voor toepassing prudentiële filters	1.672.757.634	1.841.199.851
Volgestorte kapitaalinstrumenten	616.252.150	661.875.400
Ingehouden winsten	976.821.089	1.104.310.758
Gecumuleerde niet-gerealiseerde resultaten	79.684.395	75.013.693
Tier 1 kernkapitaal voor toepassing prudentiële filters	1.672.757.634	1.841.199.851
Prudentiële filters		
Reserve voor kasstroomafdekkingen	14.278.863	13.979.775
Tegen reële waarde gewaardeerde winsten en verliezen die voortvloeien uit het eigen kredietrisico van de instelling in verband met afgeleide verplichtingen	-4.127.637	-10.016.279
(-) Waardeaanpassingen als geval van de vereisten voor prudente waardering	-1.749.789	-2.671.859
(-) Andere immateriële activa	-33.052.784	-37.510.847
(-) Voor IRB, negatief verschil tussen kredietrisicoaanpassingen en verwachte verliesposten	-14.248.677	-7.690.409
Tier 1 kernkapitaal voor overgangsmatregelen (fully phased in definition)	1.633.857.610	1.797.290.232
Andere overgangsaanpassingen aan het Tier 1-kernkapitaal	-87.119.465	-70.566.615
Tier 1 kernkapitaal na overgangsmatregelen (transitional definition)	1.546.738.145	1.726.723.617

Er werd geopteerd om de minderheidsbelangen – gezien het niet materieel karakter – op het niveau van de Vennootschap en het BVg niveau niet mee te nemen als prudentieel eigen vermogen.

3.1.1. Toelichting prudentiële filters

De CRR voorziet in een aantal prudentiële filters die leiden tot een aanpassing van het Tier 1-kernkapitaal. De volgende filters zijn van toepassing bij de Vennootschap:

- Reserve kasstroomafdekking: de IAS 39 norm voorziet dat het effectief gedeelte van de verandering in de reële waarde van het afdekkinginstrument van een kasstroomafdekking opgenomen worden in het eigen vermogen. Per eind 2016 werd op deze manier een bedrag van 13.979.775 euro opgenomen in het eigen vermogen. Conform de CRR mag dit bedrag echter niet opgenomen worden bij het bepalen van het prudentieel eigen vermogen;
- Tegen reële waarde gewaardeerde winsten en verliezen die voortvloeien uit het eigen kredietrisico van de instelling in verband met afgeleide verplichtingen: het betreft de aftrek van de positieve impact van het eigen kredietrisico bij de berekening van de marktwaarden van de afgeleide instrumenten en deze bedroeg 10.016.279 euro per einde 2016);
- Waardeaanpassingen als gevolg van de vereisten voor prudentiële waardering: het betreft hier een specifieke CRR vereiste in het kader van een voorzichtige waardering van financiële instrumenten die aan marktwaarde gewaardeerd worden in de IFRS balans (het bedrag van deze waardeaanpassing bedroeg 2.671.859 euro per einde 2016);

Deze aanpassing voor de "prudent valuation" wordt berekend op basis van de financiële instrumenten die aan marktwaarden op de balans staan en die een impact kunnen hebben op het resultaat en/of eigen vermogen. Deze adjustment (van 0,1%) wordt berekend en van het nuttig eigen vermogen afgetrokken.

- Andere immateriële activa: de aftrek van de andere immateriële vaste activa bestond vroeger al en in de CRR regelgeving is voorzien dat deze post mag verminderd worden met de uitgestelde belastingsverplichtingen. Per eind 2016 bedroeg de netto impact 37.510.847 euro;
- Bij IRB toepassing: negatief verschil tussen kredietrisicoaanpassingen en verwachte verliesposten: de verwachte kredietverliezen berekend volgens de door CRR opgelegde principes lagen hoger dan de geboekte waardeverminderingen conform IAS 39. Volledig in lijn met de prudentiële richtlijnen heeft de Vennootschap het tekort afgetrokken van het prudentieel Tier 1 kernkapitaal. Per eind 2016 bedroeg het tekort tussen de verwachte expected losses (EL) en de aangelegde waardeverminderingen 7.690.409 euro.

3.1.2. Toelichting overgangsmatregelen

Bij de invoering van de CRR zijn er overgangsmatregelen voorzien om tegen reële waarde gemeten niet-gerealiseerde winsten en verliezen geleidelijk mee in rekening te brengen bij het bepalen van het Tier 1 kernkapitaal.

Per 31/12/2016 werd er 70.566.615 euro van de latente waarde van de voor verkoop beschikbare activa niet opgenomen als nuttig eigen vermogen. Er werd wel 60% van de latente waarde van de "niet overheidseffecten" (zijnde 18.426.855 euro) meegenomen in de berekening van het nuttig eigen vermogen.

De latente waarden van de overheidseffecten (die positief waren) werden per 31/12/2016 niet meegenomen wat conservatiever is dan wat onder de endorsement op 22 november 2016 van de IFRS 9 norm (met EU effectieve date van 1 januari 2018) mogelijk is.

Bij de uiteindelijke implementatie van IFRS 9 per 01/01/2018 - waarbij er een andere classificatie en measurement zal zijn afhankelijk van de BM (business modellen) en SPPI testen - zal de latente waarde van de portefeuilles die aan FV OCI (fair value through OCI – Other Comprehensive Income) gewaardeerd zullen worden, ook anders zijn.

3.2. Samenstelling prudentieel eigen vermogen en kapitaalratio's

De volgende tabel toont gedetailleerd het eigen vermogen en de relevante kapitaalratio's.

Tabel 5: Samenstelling van het eigen vermogen en kapitaalratio's

Common Equity Tier 1 capital : instruments and reserves		2015	2016	REGULATION (EU) No 575/2013 ARTICLE REFERENCE
Tier 1 - kernkapitaal (CET1) : instrumenten en reserves				
1	Kapitaalinstrumenten en de daaraan gerelateerde agioreserves	616.252.150	661.875.400	26 (1), 27, 28,29, EBA list 26 (3)
	waarvan : gewone aandelen uitgegeven door een naamloze vennootschap	616.252.150	661.875.400	
2	Ingehouden winst	783.954.182	914.300.338	26 (1) (c)
3	Gecumuleerde niet-gerealiseerde resultaten (en andere reserves)	79.684.395	75.013.693	26 (1)
5	Minderheidsbelangen	59.101	60.527	84, 479, 480
5a	Onafhankelijk getoetste tussentijdse resultaten na aftrek van lasten en voorzieningen	192.866.907	190.010.420	26 (2)
6	Tier 1 - kernkapitaal (CET1) voor door de regelgeving voorgeschreven aanpassingen	1.672.816.735	1.841.260.378	
Tier 1 - kernkapitaal (CET1) : aanpassingen overeenkomstig de regelgeving				
7	Aanvullende waardeaanpassingen (negatief bedrag)	-1.749.789	-2.671.859	34, 105
8	Immateriële activa (na aftrek van daaraan gerelateerde belastingverplichtingen)	-33.052.784	-37.510.847	36 (1) (b), 37, 472 (4)
9	Niet gebruiken van de minderheidsbelangen (eigen keuze)	-59.101	-60.527	
11	Reserve voor kasstroomafdekkingen	14.278.863	13.979.775	33 (a)
12	Negatief bedrag van het IRB tekort (vergelijking expected loss versus aangelegde provisies)	-14.248.677	-7.690.409	36 (1) (d), 40, 159, 472 (6)
14	Gains or losses on liabilities valued at fair value resulting from changes in own credit standing	-4.127.637	-10.016.279	33 (b)
26a	Aanpassingen met betrekking tot latente positieve of negatieve waarden waarvan een filter op de latente waarde van de effecten	-87.119.465	-70.566.615	468
28	Totale door de regelgeving voorgeschreven aanpassingen van Tier 1 - kernkapitaal (CET1)	-126.078.590	-114.536.761	
29	Tier 1 - kernkapitaal (CET1)	1.546.738.145	1.726.723.617	

Common Equity Tier 1 capital : instruments and reserves		2015	2016	REGULATION (EU) No 575/2013 ARTICLE REFERENCE
44	Aanvullend Tier 1 - kapitaal (AT1)	0	0	
45	Tier 1 - kapitaal (T1 = CET1 + AT1)	1.546.738.145	1.726.723.617	
46	Kapitaalinstrumenten en de daaraan gerelateerde agioreserves	0	496.111.404	62, 63
47	Amount of qualifying items referred to in Article 484 (5) and the related share premium accounts subject to phase out from T2	24.713.388	0	486 (4)
51	Tier 2 (T2) capital before regulatory adjustments	24.713.388	496.111.404	
57	Total regulatory adjustments to Tier 2 (T2) capital	0	0	
58	Tier 2 - kapitaal (T2)	24.713.388	496.111.404	
59	Totaal kapitaal (TC = T1 + T2)	1.571.451.533	2.222.835.021	
60	Totale risicogewogen activa	6.073.886.390	6.718.845.411	
Kapitaalratio's en -buffers				
61	Tier 1 - kernkapitaal (als een percentage van het totaal van de risicoposten)	25,47%	25,70%	92 (2) (a), 465
62	Tier 1 (als een percentage van het totaal van de risicoposten)	25,47%	25,70%	92 (2) (b), 465
63	Totaal kapitaal (als een percentage van het totaal van de risicoposten)	25,87%	33,08%	92 (2) (c)
64	Instellingsspecifieke buffervereiste (CET 1 - vereiste overeenkomstig artikel 92 lid 1 onder a), plus vereisten inzake kapitaal-conserverings- en contracyclische buffer, plus systeemrisicobuffer, plus buffer voor systeemrelevante instellingen uitgedrukt als een percentage van de risicoposten)	2,50%	1,75%	CRD 128, 129, 130
65	waarvan : vereiste inzake kapitaal-conserveringsbuffer	2,50%	1,25%	
66	waarvan : vereiste inzake contracyclische buffer	0,00%	0,00%	
67	waarvan : vereiste inzake systeemrisico-buffer	0,00%	0,00%	
67a	waarvan : buffer inzake mondiaal systeemrelevante instelling (MSI-buffer) of andere systeemrelevante instelling (ASI-buffer)	0,00%	0,50%	CRD 131
68	Tier 1 - kernkapitaal dat beschikbaar is om aan buffers te voldoen (als een percentage van de risicoposten – na verrekening van basisvereiste van 4,5%)	20,97%	21,20%	CRD 128

3.3. Belangrijkste kenmerken van kapitaalinstrumenten

In onderstaande tabel worden de belangrijkste kenmerken van de kapitaalinstrumenten die uitgegeven werden door de Vennootschap beschreven. Deze beschrijving werd opgenomen in het standaardformaat van de betrokken tabel (Capital Instruments main features template).

Het betreft een verdere toelichting bij de lijnen 1 en 46 "kapitaalinstrumenten en de daaraan gerelateerde agioreserves" uit de tabel in bovenstaande paragraaf.

Tabel 6: Belangrijkste kenmerken van kapitaalinstrumenten

Belangrijkste kenmerken van kapitaalinstrumenten			
		Argenta Spaarbank	Argenta Spaarbank
1	Uitgevende instelling	Argenta Spaarbank	Argenta Spaarbank
2	Unieke identificator	BE0404453574	BE6282030194
3	Toepasselijke wet(ten) voor het instrument	Belgisch recht	Belgisch recht/Engels recht
Door de regelgeving voorgeschreven behandeling			
4	CRR-regels tijdens de overgangperiode	Tier 1-kernkapitaal	Tier 2 kapitaal
5	CRR-regels na de overgangperiode	Tier 1-kernkapitaal	Tier 2 kapitaal
6	In aanmerking komend op solo / ge(sub)consolideerde / solo- & ge(sub)consolideerde basis	solo & geconsolideerd	solo & geconsolideerd
7	Soort instrument	Gewone aandelen uitgegeven door een naamloze vennootschap	Tier 2 instrumenten zoals opgenomen in artikel 63 van Regulation (EU) No 575/2013
8	In het toetsingsvermogen opgenomen bedrag per 31 december 2016	661.875.400	496.111.404
9	Nominaal bedrag van het instrument	Er zijn 168.975 aandelen zonder nominale waarde.	500.000.000
9a	Uitgifteprijs	resultate van kapitaalverhogingen in het verleden	99,59%
9b	Aflossingsprijs	NVT	100,00%
10	Boekhoudkundige indeling	Eigen vermogen	Verplichting (schuld)
11	Oorspronkelijke datum van uitgifte	oprichting in 18/04/1956	24/05/2016
12	Onbepaalde of bepaalde looptijd	onbepaald	bepaalde looptijd
13	Oorspronkelijke vervaldatum	geen vervaldatum	24/05/2026
14	Vervroegd aflosbaar door de emittent behoudens voorafgaande goedkeuring door de toezichthouder	nee	ja
15	Optionele datum van vervroegde aflossing, voorwaardelijke datums van vervroegde aflossing en aflossingsbedrag	nvt	24/05/2021 aan 100%
16	Eventuele volgende datums van vervroegde aflossing	nvt	nvt
	Coupons / dividenden	dividenden	coupons
17	Vaste of variabele dividenden / coupons	variabel	coupons
18	Couponrente en elke gerelateerde index	nvt	3,875% tot call datum nadien 5 jaar mid swap rente + initial margin + 395 bps
19	Bestaan van een "dividend stopper"	nee	nee

Belangrijkste kenmerken van kapitaalinstrumenten			
		Argenta Spaarbank	Argenta Spaarbank
1	Uitgevende instelling	Argenta Spaarbank	Argenta Spaarbank
2	Unieke identificator	BE0404453574	BE6282030194
20a	Volledig naar keuze, gedeeltelijk naar keuze of verplicht (wat tijdsaspect betreft)	volledig naar keuze	verplicht
20b	Volledig naar keuze, gedeeltelijk naar keuze of verplicht (wat bedrag betreft)	volledig naar keuze	verplicht
21	Het instrument heeft een oplopende couponrente of er is een andere prikkel om af te lossen	nee	nvt
22	Niet-cumulatief of cumulatief	niet cumulatief	cumulatief
23	Converteerbaar of niet-converteerbaar	niet-converteerbaar	niet-converteerbaar
24	Indien converteerbaar, conversietrigger(s)	nvt	nvt
25	Indien converteerbaar, volledig of gedeeltelijk	nvt	nvt
26	Indien converteerbaar, conversiekoers	nvt	nvt
27	Indien converteerbaar, verplichte of optionele conversie	nvt	nvt
28	Indien converteerbaar, aangeven in welke soort instrument het kapitaalinstrument converteerbaar is	nvt	nvt
29	Indien converteerbaar, de emittent specificeren van het instrument waarin geconverteerd wordt	nvt	nvt
30	Afwaarderingsclausules	nvt	nvt
31	Indien afwaardering, afwaarderingstrigger(s)	nvt	nvt
32	Indien afwaardering, volledig of gedeeltelijk	nvt	nvt
33	Indien afwaardering, permanent of tijdelijk	nvt	nvt
34	Indien tijdelijke afwaardering, beschrijving van het opwaarderingsmechanisme	nvt	nvt
35	Positie in achterstellingshiërarchie bij liquidatie (specificeren welk soort instrument onmiddellijk hoger in rang is dan het kapitaalinstrument)	Meest achtergestelde positie	Achtergestelde Lening conform artikel 63 CRR
36	Niet-conforme overgegangene kenmerken	nee	nee
37	Zo ja, niet-conforme kenmerken specificeren	nvt	nvt

De Vennootschap heeft altijd een politiek van autofinanciering gevolgd. Om een kapitaalniveau te behouden dat voldoende ruimte laat om te groeien en om de financiële en operationele risico's te kunnen dragen, beoogt de Vennootschap de mogelijke noden aan kapitaal te kunnen voldoen met (a) gereserveerde winst, (b) kapitaalverhogingen en (c) achtergestelde leningen.

Door de werkwijze van haar dividendpolitiek - met bijvoorbeeld in boekjaar 2016 een tussentijds dividend in december van 62.520.750 euro (370 euro per aandeel) waarop een kapitaalverhoging plaatsvond van 45.623.250 euro waarop ingeschreven werd door aandeelhouders BVg en Investar - stijgt de waarde van de gewone aandelen stelselmatig.

Op 24 mei 2016 werd succesvol een Tier 2 uitgifte gerealiseerd. De nominale waarde van de uitgifte bedroeg 500 miljoen euro (met een looptijd van 10 jaar en een optie tot vervroegde terugbetaling na 5 jaar). De transactie laat Argenta toe om bij te dragen aan de verwachte regulatoire bail-in vereisten (MREL) en om de kwaliteit van zijn A- rating bij Standard & Poor's te versterken. Daarenboven verhoogde het verder Argenta's totale kapitaalratio (TCR) en voegde het een nieuwe bron van financiering toe in aanvulling van Argenta's sterke retailfinancieringsmodel.

4. Kapitaalvereisten

4.1. Eigen vermogensvereisten

Er wordt een minimum solvency ratio gevraagd van 4,5% van het common equity tier 1 (CET1), 6% voor de totale Tier 1 ratio en 8% voor de totale kapitaalratio (dit zijn de pijler 1 vereisten). Verder werden een aantal bijkomende buffers geïntroduceerd. De CRD voorzorg drie bijkomende kapitaalbuffers waaronder een kapitaalconservatiebuffer (capital conservation buffer (CCB)).

In tijden van hoogconjunctuur kan deze buffer maximaal 2,5 % bedragen. Het uitgangspunt is om extra kapitaal te reserveren in tijden van financiële voorspoed. In tijden van financiële stress heeft de instelling de mogelijkheid om op dit kapitaal in te teren. Voorwaarde daarbij is dat de instelling dan geen dividend aan de aandeelhouders mag uitkeren. Voor 2016 bedraagt de ingevoerde fasering 0,625% en vanuit de 2016 SREP wordt een CCB vereiste van 1,25% opgelegd (die als de ingevoerde fasering geldt voor 2017).

De Vennootschap kan ook verplicht worden om een contracyclische kapitaalbuffer aan te leggen wat neerkomt op een aanvullende Tier 1 kernkapitaal vereiste. Deze buffer heeft als doel om de Vennootschap te beschermen tegen risico's die voortvloeien uit de financiële cyclus en kan oplopen tot 2,5%, eventueel hoger. Deze vereiste trad in werking in 2016. Zowel de Belgische als de Nederlandse toezichthouder hebben het percentage vastgelegd op 0% maar deze vereiste wordt driemaandelijks herbekeken.

De Belgische toezichthouder heeft de Groep Argenta aangewezen als O-SII of 'andere systeemrelevante instelling' waardoor de Vennootschap onderworpen zal worden aan een aanvullend Tier 1 kernkapitaalvereiste (O-SII-buffer) van 0,75%. De invoering van deze buffer zal gefaseerd verlopen over een periode van 1 januari 2016 tot 1 januari 2018. Dit houdt in dat de Vennootschap in 2016 een extra kapitaalvereiste van 0,25% opgelegd kreeg die in 2017 en 2018 telkens zal verhoogd worden met 0,25%.

Aan de 3 buffers dient voldaan te worden met CET1 kapitaal (de sterke vorm van kapitaal).

In het kader van de SREP (Supervisory review and evaluation process) kan de bevoegde toezichthouder verder hogere minimum ratio's vragen (pijler 2 vereisten) omdat bijvoorbeeld niet alle risico's volledig weerspiegeld worden in de pijler 1 berekeningen. Op basis van de SREP proces van 2015 werd een initiële CET1 ratio van 10,25% vooropgesteld. Deze bestond uit de basisvereiste van 4,5%, een pijler 2 vereiste van 3,25% en een capital conservation buffer van 2,5%.

Voor 2016 resulteerde het SREP proces in een kapitaalvereiste van 8,25%. Deze bestaat uit een basisvereiste van 4,5%, de CCB van 1,25%, een O-SII-buffer van 0,50% en de P2R (pillar 2 requirement) van 2%. Aangezien de Vennootschap geen additioneel Tier 1 (AT1) heeft uitstaan bedraagt de CET 1 vereiste de facto 9,75% (8,25% + 1,5% AT1).

Voor de TCR (total capital ratio) komt dit neer op 11,75% (zijnde 9,75% en 2% Tier 2 vereiste). Deze berekeningen houden rekening met de infasering. Fully loaded is er een Tier 1 (de facto CET1) vereiste van 11,25% en een TCR vereiste van 13,25%, conform de IRB berekeningen.

De Vennootschap voldeed in 2016 met een CET1 (IRB) van 25,70% en een TCR (IRB) van 33,08% ruimschoots aan alle vereisten.

4.2. Minimum vermogensvereisten per risicogewogen categorie

In dit hoofdstuk worden de risicogewogen posten en de kapitaalvereisten van de Vennootschap weergegeven op basis van de in pijler 1 vermelde en van toepassing zijnde risico's zijnde het kredietrisico, het CVA (tegenpartij) risico, het marktrisico en het operationeel risico.

Tabel 7: Overzicht van de risicogewogen posten per soort risico (EU OV1)

		RWA's	RWA's	EV vereiste
		2015	2016	2016
1	Kredietrisico (*)	5.035.876.158	5.520.396.522	441.631.722
2	waarvan de standaardbenadering	576.633.235	580.517.170	46.441.374
3	waarvan de (F)IRB benadering	1.566.618.138	1.647.091.087	131.767.287
4	waarvan de (A)IRB benadering	2.892.624.785	3.292.788.264	263.423.061
6	Tegenpartijkredietrisico	153.269.726	83.532.635	6.682.611
7	waarvan CVA	153.269.726	83.532.635	6.682.611
14	Effectiseringsposities in het banking book	154.634.567	135.885.806	10.870.864
15	waarvan berekend volgens de IRB benadering	132.888.520	107.223.309	8.577.865
19	Marktrisico	0	0	0
23	Operationeel risico	730.105.939	979.030.448	78.322.436
25	waarvan berekend via de standaardbenadering	730.105.939	979.030.448	78.322.436
28	Floor aanpassing (80% Basel I)	2.301.577.898	2.434.689.277	194.775.142
29	Totalen RWA's en EV vereiste (STA/IRB benadering)	8.375.464.288	9.153.534.688	732.282.775
30	Totalen RWA's (STA/IRB zonder Basel I 80% floor)	6.073.886.390	6.718.845.411	537.507.633

(*) In bovenstaande voorstellingswijze werden de effectiseringsposities in het banking book apart voorgesteld (lijn 14) terwijl dit in volgende tabellen gecatalogeerd is bij het kredietrisico maar dan uitgesplitst volgens de benadering dat ze verwerkt werden.

In de volgende detailtabellen zullen de toelichtingen in hoofdzaak gebeuren op basis van de risicogewogen posten zonder de 80% floor tenzij expliciet vermeld. De totalen in lijn 30 vormen hier dan ook de basis voor de gedetailleerdere toelichtingen.

De stijging in risico gewogen posten is in hoofdzaak het gevolg van (a) de gestegen portefeuille hypothecaire leningen, (b) meer beleggingen in obligaties van ondernemingen en minder in obligaties van overheden en (c) de stijging van het vereiste voor het operationeel risico ten gevolge van de stijging van de resultaten van de laatste drie boekjaren.

4.3. Kapitaalratio's

Onderstaande tabel geeft de diverse kapitaalratio's weer van de Vennootschap waarbij zowel de impact van de Basel I floor als de ratio's zonder toepassing van de Basel I floor worden opgenomen.

Tabel 8: Eigen vermogensvereisten en kapitaalratio's per einde jaar

Argenta Spaarbank	31/12/2015	31/12/2015 fully loaded	31/12/2016	31/12/2016 fully loaded
Totaal nuttig eigen vermogen	1.571.451.533	1.627.559.057	2.222.835.021	2.288.384.693
Totaal CET 1 eigen vermogen	1.546.738.145	1.627.559.057	1.726.723.617	1.792.273.290
Aanpassing eigen vermogen (IRB shortfall)	14.248.677	14.248.677	7.690.409	7.690.409
Totaal CET 1 eigen vermogen (bij Basel I floor toepassing)	1.560.986.822	1.641.807.734	1.734.414.026	1.799.963.699
Risico gewogen posten (zonder Basel I floor)	6.073.886.390	6.073.886.390	6.718.845.411	6.718.845.411
Risico gewogen posten (met Basel I floor toepassing)	8.375.464.288	8.382.563.303	9.153.534.688	9.153.534.688
CET1 kapitaal ratio	25,47%	26.80%	25,70%	26.68%
Tier 1 kapitaal ratio	25,47%	26.80%	25,70%	26.68%
Totale kapitaalratio (TCR)	25,87%	26.80%	33,08%	34.06%
CET1 kapitaal ratio met de Basel I floor	18,64%	19.59%	18,95%	19.66%

Ten gevolge van de overgangsbepalingen blijven de berekeningen van Basel I mede de basis voor de berekening van de ratio's voor de Vennootschap (floor van 80 % op de volgens Basel I-normen berekend vereist eigen vermogen).

De Tier 1 kernkapitaalratio (CET 1) is intussen de belangrijkste ratio geworden. Bij deze berekening wordt rekening gehouden met het core Tier 1 eigen vermogen in plaats van het totaal eigen vermogen.

Het totaal gereguleerd nuttig eigen vermogen was per 31 december en gedurende 2016 steeds groter dan de van toepassing zijnde prudentiële vereisten zodat de Vennootschap volledig voldeed aan alle eigen vermogensvereisten.

4.4. Risico gewogen posten

De eigen vermogensvereisten voor kredietrisico worden berekend volgens volgende methode:

$$\text{Gewogen risicovolume (Risk Weighted Assets - RWA)} * 8 \% \\ \text{waarbij gewogen risicovolume} = (\text{Exposure At Default - EAD}) * \text{wegingpercentages}$$

Zoals terug te vinden in de volgende tabel zijn de totale RWA gestegen van 6.073.886.390 euro per einde 2015 naar 6.718.845.411 euro per einde 2016. De totale eigen vermogensvereiste is hierdoor gestegen van 485.910.911 euro naar 537.507.633 euro.

Tabel 9: Totaal gewogen risicovolume per categorie en eigen vermogensvereiste

	31/12/2015		31/12/2016	
	RWA	EV vereiste	RWA	EV vereiste
Kredietrisico - STA				
Centrale overheden of centrale banken	14.480.667	1.158.453	14.486.003	1.158.880
Regionale en lokale overheden	61.117.102	4.889.368	68.453.671	5.476.294
Publiekrechtelijke entiteiten	49.367.766	3.949.421	18.078.978	1.446.318
Instellingen	3.568.536	285.483	2.595.582	207.647
Ondernemingen	35.584.561	2.846.765	59.281.120	4.742.490
Retailcliënteel	78.109.680	6.248.774	77.593.513	6.207.481
Gedekt door onroerend goed	137.998.156	11.039.852	174.156.043	13.932.483
Achterstallige risicoposities	542.612	43.409	260.388	20.831
Gedekte obligaties	0	0	0	0
Instellingen voor collectieve belegging	0	0	0	0
Aandelen (participaties)	261.527	20.922	2.159.696	172.776
Overige posten	195.602.628	15.648.210	163.452.176	13.076.174
Effectiseringsposities	21.746.047	1.739.684	28.662.497	2.293.000
	598.379.282	47.870.343	609.179.667	48.734.373
Kredietrisico - IRB				
Instellingen	794.302.249	63.544.180	772.899.875	61.831.990
Ondernemingen	754.320.150	60.345.612	862.086.919	68.966.954
Gedekte obligaties	17.995.740	1.439.659	12.104.293	968.343
Gedekt door onroerend goed	2.420.932.973	193.674.638	2.761.328.876	220.906.310
Effectiseringsposities	132.888.520	10.631.082	107.223.309	8.577.865
	4.120.439.632	329.635.171	4.515.643.272	361.251.462
Totaal kredietrisico	4.718.818.913	377.505.513	5.124.822.939	409.985.835
5% Add on Belgische hypothecaire leningen	471.691.811	37.735.345	531.459.388	42.516.751
Marktrisico	0	0	0	0
CVA risico	153.269.726	12.261.578	83.532.635	6.682.611
Operationeel risico	730.105.939	58.408.475	979.030.448	78.322.436
Totaal	6.073.886.390	485.910.911	6.718.845.411	537.507.633

Het gewogen risicovolume voor het kredietrisico (exclusief de 5% add on) berekend volgens de IRB/STA methode bedroeg 4.718.818.913 euro per 31 december 2015 en is geëvolueerd naar 5.124.822.939 euro per 31 december 2016. Dit resulteerde in een eigen vermogensvereiste van 409.985.835 euro (ten opzichte van 377.505.513 euro per 31 december 2015).

Deze stijging is in hoofdzaak het gevolg van (a) de gestegen portefeuille hypothecaire leningen en (b) meer beleggingen in obligaties van ondernemingen en minder in obligaties van overheden.

De totale vermogensvereiste voor alle risico's (dus inclusief de vereiste voor CVA, 5% add on voor de Belgische kredieten (zijnde een onderdeel van het kredietrisico) en het operationeel risico vereiste) bedroeg 537.507.633 euro.

Door de toepassing van de floor van 80 % worden de volgens de Basel II-principes berekende RWA en eigen vermogensvereiste in feite 'overruled' door de volgens de Basel I-principes berekende vereiste.

De Basel I RWA-berekeningen vormen hierdoor nog de basis voor de uiteindelijke eigen vermogensvereisten en ratio's. Ten gevolge van de floor van 80 % werd het gewogen risicovolume van de Vennootschap verhoogd, wat leidde tot een eigen vermogensvereiste van 732.282.775 euro per einde 2016 (ten opzichte van 670.037.143 euro per einde 2015).

Toelichting eigen vermogensvereiste op BVg conso CRR niveau

De beleidsholding BVg dient vanaf 1 januari 2014 prudentieel uitgebreider te rapporteren over haar kapitaal toereikendheid. In het kader van de nieuwe reglementering is er een CRR scope voor BVg conso ontstaan die de Bankpool en de gegevens van BVg solo omvat. Tegelijkertijd kan er op BVg niveau de Danish Compromise (DC) worden toegepast. Bij de DC wordt de participatiewaarde van de verzekeringsdochters van 176 miljoen euro verwerkt als eigen vermogen op BVg conso niveau waarbij dit bedrag dan tegelijkertijd onder de IRB methode gewogen wordt aan 370% als exposure.

Het verschil in ratio's tussen de Aspa conso en BVg conso CRR scope is in hoofdzaak toe te schrijven aan het feit dat BVg solo bijkomend eigen vermogen heeft waar – op haar balans – geen bijkomende activa met wegingen tegenover staan.

Tabel 10: Vergelijking eigen vermogensvereiste Aspa en BVg

Gegevens per 31/12/2016	Argenta Spaarbank	BVg conso CRR scope Danish Compromise
Core Tier 1 eigen vermogen (bij Basel I floor toepassing)	1.734.414.028	1.865.881.837
Tier 2 eigen vermogen	496.111.403	308.623.563
Totaal eigen vermogen	2.230.525.431	2.174.505.400
Eigen vermogen vereiste van exposures		
gewogen volgens de STA methode	48.734.373	48.751.113
gewogen volgens de IRB methode	361.251.462	361.251.462
IRB participatiewaarde verzekeraar(s)	0	52.227.870
Add on kredietrisico's	42.516.751	42.516.751
CVA risico	6.682.611	6.682.611
Operationeel risicovereiste	78.322.436	79.754.424
Totaal vereiste volgens IRB/STA	537.507.633	591.184.231
Berekeningen volgens de Basel I principes		
Toepassing floor IRB overgangperiode	80 % regel	80 % regel
Totaal vereiste na toepassing floor op Basel I	732.282.775	743.455.466
Core Tier 1-ratio (80% floor)	18,95%	20,08%
Tier 1-ratio (80% floor)	18,95%	20,08%
Total capital ratio (TCR - 80% floor)	24,37%	23,40%

Het bedrag van 52.227.870 euro in bovenstaande tabel heeft betrekking op de 370% weging van de participatiewaarde van de verzekeringsdochters en verklaart de stijging van de totale vereiste. Er is immers slechts een beperkte wijziging bij de STA berekening en bij het operationeel risico vereiste.

De stijging van het nuttig eigen vermogen is groter dan de stijging van de eigen vermogen vereiste waardoor de (CE)T1-ratio's op BVg CRR scope niveau beter zijn dan op Aspa geconsolideerd niveau. De Common Equity Tier 1 ratio van BVg conso CRR scope (80% Basel 1 floor) bedraagt 20,08 %, de Common Equity Tier 1 ratio van BVg volgens de IRB/STA methode bedraagt 25,15%.

De evolutie is eveneens positief voor de TCR, maar aangezien er op BVg niveau voor de Tier 2 uitgifte met "minderheidsbelangen" dient gerekend te worden inzake de gelijkschakeling van het eigen vermogen, ligt deze BVg ratio lager dan de TCR van de Vennootschap.

Dezelfde kapitaalvereisten zijn van toepassing voor het BVg CRR scope niveau als deze voor de Vennootschap, zodat ook hier ruimschoots aan alle vereisten werd voldaan.

Overzicht eigen vermogensvereiste op Aspa en BVg conso CRR niveau

In onderstaande tabel zijn de TCR, CET1 ratio en leverage ratio van zowel Argenta Spaarbank als BVg (CRR scope) terug te vinden.

De CET1 (IRB/STA transitional) van 25,70% van Argenta Spaarbank (conso) en 25,15% van BVg conso zijn hierbij de ratio's waarmee vergelijkingen met andere financiële instellingen worden gedaan.

Tabel 11: Overzicht van de ratio's van Aspa en BVg (transitional en fully-loaded)

	Total Capital Ratio		CET1 ratio		Leverage ratio	
	Transitional	Fully-loaded	Transitional	Fully-loaded	Transitional	Fully-loaded
Aspa (floor)	24.37%	25.08%	18.95%	19.66%		
Aspa (IRB)	33.08%	34.06%	25.70%	26.68%	4.66%	4.84%
BVg (floor)	23.40%	24.10%	20.08%	20.78%		
BVg (IRB)	29.32%	30.20%	25.15%	26.03%	4.99%	5.17%

In bovenstaande tabel zijn voor de volledigheid ook de berekende fully-loaded ratio's opgenomen. In hoofdstuk 17 van deze pijler 3 toelichtingen is meer duiding terug te vinden bij de berekening van de leverage ratio.

5. Blootstelling aan het tegenpartij kredietrisico

5.1. Samenstelling kredietrisico

De totale blootstelling aan kredietrisico (total exposure) bestaat uit de boekwaarden van financiële activa (grootste deel van de activazijde – binnenbalans minus mogelijke passiefposten), de berekende exposure van afgeleide financiële instrumenten en specifieke buiten balansposten (waaronder financiële garanties en kredietverbintenissen) zoals beschreven in de wetgevingen van het eigen vermogen (Basel).

De onderstaande tabel (met als startbasis de layout EU LI1) geeft de samenstelling van de blootstelling aan kredietrisico. In totaliteit werd er 35,99 miljard euro opgenomen als binnenbalans exposure.

Tabel 12: Samenstelling blootstelling kredietrisico per 31 december 2016

	(a) = (b) IFRS Jaarrekening	(c)+ (d) + (e) Binnenbalans	(g) Aftrek eigen vermogen	Sommatie balans
Geldmiddelen en zichtrekeningen bij (centrale) banken	905.821.915	905.821.915		905.821.915
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	9.322.870	9.322.870		9.322.870
Voor verkoop beschikbare financiële activa	7.679.040.215	7.679.040.215		7.679.040.215
Leningen en vorderingen	26.521.606.556	26.521.606.556		26.521.606.556
Tot einde looptijd aangehouden activa	425.641.792	425.641.792		425.641.792
Derivaten gebruikt ter afdekking	49.455.484	49.455.484		49.455.484
Cumulatieve waarde-schommelingen van de afgedekte posities bij de afdekking van het renterisico	310.184.988	310.184.988		310.184.988
Materiële activa	13.927.138	13.927.138		13.927.138
Goodwill en andere immateriële activa	56.790.960		56.790.960	56.790.960
Belastingvorderingen	5.982.552	5.982.552		5.982.552
Andere activa	160.845.281	160.845.281		160.845.281
Activa aangehouden voor verkoop	17.709.200	17.709.200		17.709.200
Totaal activa	36.156.328.951	36.099.537.991	56.790.960	36.156.328.951
Passivaposten (deposito's gekoppeld aan hypothecaire leningen)		-103.011.598		
Totaal binnenbalans		35.996.526.393		
Totaal marktwaarden derivaten in de balans			58.778.354	
Add on op de nominale bedragen (derivaten)			126.833.529	
Totaal derivaten (marktwaarde en add on)			185.611.883	
Totaal buitenbalans			1.787.783.451	

Voor de derivaten was er een exposure van 185.611.883 euro. Er was een exposure van 58.778.354 euro positieve marktwaarde op de actiefzijde van de balans (swaps en caps).

In de IFRS jaarrekening van de Vennootschap zijn de nominale bedragen en andere toelichtingen over alle afgeleide instrumenten terug te vinden. Deze risicopositie waarde werd berekend conform de potentiële vervangingskost gebaseerd op de waardering tegen marktwaarde. Tot nader order wordt er geen netting toegepast bij de berekening van de eigen vermogensvereiste van de afgeleide instrumenten. Het vermelde bedrag is dan ook volledig terug te vinden op de activazijde van de IFRS balans van de Vennootschap. In totaal is er een exposure van 185.611.883 euro (add-on op de nominale bedragen van 126.833.529 euro en een positieve marktwaarde van 58.778.354 euro).

In de posten buiten balans worden onder andere gegeven garanties – borgtochten, kredietverbintenissen en het onbenutte gedeelte van toegestane kredietlijnen opgenomen. De CRR maakt gebruik van omrekeningsfactoren (Credit Conversion Factors (CCF)) om de vermogensvereiste voor het kredietrisico vast te leggen.

Deze omrekeningsfactor bedraagt 50% of 100% voor de garanties (afhankelijk van het type van garantie). Hierdoor wordt de risicopositie verminderd tegenover dezelfde risicopositie die op de balans staat. Kredietverbintenissen en het onbenutte gedeelte van toegestane kredietlijnen zijn de nog niet gebruikte delen van kredieten. De omrekeningsfactor kan 0%, 20%, 50%, 75% of 100% bedragen (onder andere afhankelijk van benaderingsmethode en producttype).

Tabel 13: Samenstelling buitenbalans posten per 31 december 2016

Betrokken COREP tabellen	CCF percentages	Exposure 31/12/2015	Exposure 31/12/2016
Tabel C07 (STD)	0%	617.484.651	642.952.651
	20%	301.180.834	428.197.880
	50%	4.600.738	4.498.481
	100%	883.526.627	286.297.114
	Totaal STD benadering	1.806.792.850	1.361.946.125
Tabel C08 (IRB)	100%	265.099.351	425.837.325
	Totaal exposure buitenbalans	2.071.892.201	1.787.783.451
Totaal gewogen risicovolume		93.314.555	145.299.832

De "unconditionally cancellable credit card commitments" (617.484.651 euro per 31/12/2015 en 642.952.651 euro per 31/12/2016) zijn opgenomen in de totale exposure maar worden aan 0% gewogen voor het kredietrisico.

5.2. Toelichting bij de Basel exposure categorieën

In sommige standaard voorziene templates worden de effectiseringsposities apart opgenomen. In het hoofdstuk van het kredietrisico worden de effectiseringsposities echter meegenomen gezien zij in de prudentiële rapportering ook zo worden verwerkt. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van exposures volgens de classificatie naar tegenpartijen en naargelang het binnenbalans posten, buitenbalans posten of derivaten betreft.

Tabel 14: Uitsplitsing van risicoposities (voor CRM) volgens type categorie per 31 december 2016 (EU GRB-B Total net amount of exposures)

		Balansposten	Buitenbalans	Derivaten	Totaal exposure na waarde-aanpassingen aan het eind van de verslagperiode	Gemiddelde exposure na waarde-aanpassingen gedurende de verslagperiode
2	Instellingen	1.559.037.356	0	152.457.809	1.711.495.165	1.807.735.364
3	Ondernemingen	1.797.880.047	0	33.154.074	1.831.034.121	1.759.548.599
3	Gedekte obligaties	104.005.432	0	0	104.005.432	104.005.432
6	Gedekt door onroerend goed	25.982.715.357	425.837.325	0	26.408.552.682	25.693.756.471
	Effectiseringsposities	878.709.441	0	0	878.709.441	911.853.017
15	Totaal IRB benadering	30.322.347.633	425.837.325	185.611.883	30.933.796.842	30.276.898.883
16	Centrale overheden of centrale banken	3.683.375.978	0	0	3.683.375.978	3.545.845.300
17	Regionale en lokale overheden	699.823.642	49.280.402	0	749.104.044	813.273.566
18	Publiekrechtelijke entiteiten	142.392.381	0	0	142.392.381	142.860.569
21	Instellingen	112.060.568	9.072.174	0	121.132.742	131.690.992
22	Ondernemingen	73.072.202	25.325.620	0	98.397.821	83.509.900
24	Retailcliënteel	101.206.279	647.990.333	0	749.196.612	741.184.895
26	Gedekt door onroerend goed	422.623.775	630.277.597	0	1.052.901.372	1.316.660.588
28	Achterstallige risicoposities	222.129	0	0	222.129	569.173
33	Aandelen (participaties)	2.159.696	0	0	2.159.696	1.609.739
34	Overige posten	293.929.627	0	0	293.929.627	305.141.330
	Effectiseringsposities	143.312.483	0	0	143.312.483	116.576.420
35	Totaal STA benadering	5.674.178.760	1.361.946.125	0	7.036.124.885	7.198.922.471
36	Totale risicoposities	35.996.526.393	1.787.783.451	185.611.883	37.969.921.727	37.475.821.354

De door de onroerend goed gedekte posities worden in hoofdzaak verwerkt volgens de IRB benadering, een beperkte positie (waaronder bepaalde buitenbalans posten) wordt nog verwerkt volgens de STA benadering.

In onderstaande tabel wordt een apart globaal geografisch overzicht gegeven voor deze belangrijke Basel categorie (totaal van de volgens de STA en IRB benadering verwerkte "door onroerend goed gedekte posities"). De belangrijkste geografische landen waar de Vennootschap hierbij actief is zijn België en Nederland.

Tabel 15: Geografische verdeling van de “door onroerend goed gedekte posities”

Land	31/12/2015	31/12/2016
BE	10.116.964.428	11.499.886.347
NL	15.467.832.645	15.931.257.529
overige	28.360.411	30.310.178
	25.613.157.485	27.461.454.054

Het totaal van 27.461.454.054 euro is de sommatie van het totaal in lijn 6 van tabel 14 (totale exposure per 31/12/2016 van 26.408.552.682 euro) en het totaal in lijn 26 van deze tabel (totale exposure per 31/12/2016 van 1.052.901.372 euro).

Bovenstaande tabel is opgesteld op basis van de geografische locatie van de kredietnemer waardoor er een post “overige” bestaat voor de kredietnemers die hun domicilie hebben (gewijzigd) naar “buiten België en Nederland”.

Naast de particuliere kredietverlening in zowel België en Nederland is er in België ook een belangrijke risicopositie op de Belgische overheid. De geografische indeling van de beleggingsportefeuille die ook verwerkt is in het volgende globale overzicht is gebaseerd op het land van de uitgever.

Tabel 16: Geografische indeling van alle risicoposities per 31 december 2016

De indeling naar significante tegenpartijen is verwerkt in onderstaande tabel vermits de COREP categorieën de belangrijkste tegenpartijen vermelden en er bij de categorie “retail gedekt door onroerend goed” - conform de missie van de Vennootschap – bijna uitsluitend een kredietverlening aan gezinnen en particulieren is.

Tabel 16: Geografische indeling van alle risicoposities per 31 december 2016

	België	Nederland	Duitsland	Frankrijk	Ierland	Spanje	Overige EU landen	Totale Europese Unie (EU)	Verenigde Staten	Canada	Totaal Noord Amerika	Overige geografische gebieden	Totaal
Centrale overheden of centrale banken	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Instellingen (inclusief gedekte obligaties)	121.352.327	343.428.853	48.857.809	179.555.880	0	7.250.156	632.733.355	1.333.178.379	272.256.421	196.470.363	468.726.784	13.595.434	1.815.500.597
Ondernemingen	775.315.088	299.032.442	86.925.529	203.079.526	11.920.986	44.469.277	319.648.602	1.740.391.450	52.160.526	19.990.000	72.150.526	18.492.145	1.831.034.121
Retail (gedekt door onroerend goed)	10.575.228.255	15.803.429.344	2.192.964	6.353.881	273.757	1.534.770	6.968.050	26.395.981.021	1.216.633	379.833	1.596.466	10.975.196	26.408.552.682
Effectiseringsposities	26.599.622	711.773.598	0	43.123.402	17.925.571	54.971.032	14.795.160	869.188.385	9.521.057	0	9.521.057	0	878.709.441
Aandelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal IRB benadering	11.498.495.292	17.157.664.236	137.976.302	432.112.688	30.120.314	108.225.235	974.145.167	30.338.739.235	335.154.637	216.840.195	551.994.832	43.062.775	30.933.796.841
Centrale overheden of centrale banken	2.404.228.764	158.042.038	0	0	310.081.843	174.998.130	628.650.296	3.676.001.070	0	0	0	7.374.908	3.683.375.978
Regionale of lokale overheden	654.154.619	0	50.200.024	11.500.447	0	33.248.954	0	749.104.044	0	0	0	0	749.104.044
Publiekrechtelijke entiteiten	142.392.382	0	0	0	0	0	0	142.392.382	0	0	0	0	142.392.382
Financiële ondernemingen en financiële instellingen	314.101	8.837.079	0	51.341.877	0	0	60.639.685	121.132.741	0	0	0	0	121.132.741
Ondernemingen	51.334.330	20.974.224	0	2.645.418	0	0	23.443.848	98.397.821	0	0	0	0	98.397.821
Particulieren en kleine partijen	741.820.934	1.094.718	398.965	1.567.681	73.642	739.970	1.310.080	747.005.990	313.591	83.755	397.346	1.793.276	749.196.612
Gedekt door hypotheek op onroerend goed	924.658.092	127.828.185	0	165.095	0	0	0	1.052.651.372	250.000	0	250.000	0	1.052.901.372
Exposures waarbij sprake is van wanbetaling	122.597	99.532	0	0	0	0	0	222.129	0	0	0	0	222.129
Aandelen	1.649.598	0	510.098	0	0	0	0	2.159.696	0	0	0	0	2.159.696
Effectiseringsposities	0	24.256.347	18.449.202	22.142.983	18.881.806	0	59.582.144	143.312.483	0	0	0	0	143.312.483
Overige exposures	291.568.476	2.351.672	0	0	0	0	9.479	293.929.627	0	0	0	0	293.929.627
Totaal standaard-benadering	5.212.243.893	343.483.796	69.556.288	89.363.501	329.037.291	208.987.054	773.635.533	7.026.309.355	563.591	83.755	647.346	9.168.184	7.036.124.885
Totaal	16.710.739.185	17.501.148.032	207.534.590	521.476.189	359.157.604	317.212.289	1.747.780.700	37.365.048.590	335.718.228	216.923.951	552.642.178	52.230.958	37.969.921.726

In de IFRS jaarrekening - die op de website van de Vennootschap staat - zijn de resterende looptijden per IFRS categorie weergegeven. Onderstaand overzicht geeft een indicatie van de gewogen gemiddelde resterende looptijd van de belangrijkste Basel categorieën.

Bij de instellingen betreft het de resterende looptijd van financiële instrumenten met een looptijd van minstens één dag. Zichtdeposito's bij andere financiële instellingen (waaronder de NBB) en cash collateral werden niet mee opgenomen in de berekening van de resterende looptijd bij deze instellingen.

Tabel 17: Toelichting resterende looptijd (gewogen gemiddelde)

	2015	2016
Centrale overheden of centrale banken	11,70	8,42
Regionale en lokale overheden	14,44	9,50
Publiekrechtelijke entiteiten	6,28	6,38
Instellingen	5,67	5,42
Ondernemingen	4,61	3,49
Retailcliënteel	2,37	0,73
Gedekt door onroerend goed	17,11	17,24
Achterstallige risicoposities	4,08	0,10
Gedekte obligaties	1,62	2,10
Effectiseringsposities - ABS	7,86	7,51
Effectiseringsposities - MBS	38,67	40,31

Bij de ABS en MBS categorie betreft het de resterende eindlooptijd (deze is dus niet gebaseerd op de call datum noch op de average life).

5.3. Kredietrisicomatiging

Kredietrisicomatiging (Credit Risk Mitigation) is een door een instelling gehanteerde techniek ter beperking van het kredietrisico dat verbonden is aan een of meer risicoposities die de instelling heeft.

De belangrijkste garantie bij de hypothecaire leningen die toegestaan worden door de Vennootschap is het pand waarvoor de leningen gegeven worden en waarop een hypothecaire inschrijving kan worden genomen. Bij de beoordeling van een krediet wordt dan ook steeds de pandwaarde mee in rekening genomen.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de risicoposities voor en na de bewegingen ten gevolge van de niet-volstorte en volstorte kredietprotecties.

De 'niet-volstorte kredietprotectie' is een techniek van kredietrisicomatiging waarbij het kredietrisico dat verbonden is aan de risicopositie van een instelling, wordt beperkt dankzij de garantie van een derde partij om een bepaald bedrag uit te keren bij wanbetaling van de leningnemer of bij andere specifieke gebeurtenissen.

De 'volstorte kredietprotectie' is een techniek van kredietrisicomatiging waarbij het kredietrisico dat verbonden is aan de risicopositie van een instelling, wordt beperkt dankzij het recht van de instelling. Bij wanbetaling van de tegenpartij of bij andere specifieke kredietgebeurtenissen (credit events) in verband met de wederpartij, kunnen bepaalde activa of posten dan worden geliquideerd, overgenomen, of kan daarvan het eigendom verworven of behouden worden, dan wel kan de risico positiewaarde verlaagd worden tot of vervangen worden door het verschil tussen de risicopositie zelf en een vordering op de instelling.

Tabel 18: Overzicht van de risicoposities per categorie per 31 december 2016

	Risicopositie	Niet-volstorte krediet-protectie garanties	Volstorte krediet-protectie zekerheden	Totale instroom	Aangepaste risicopositie
Centrale overheden of centrale banken	3.683.375.978	0	0	241.374.125	3.924.750.103
Regionale en lokale overheden	749.104.044	240.680	0	78.244.959	827.108.323
Publiekrechtelijke entiteiten	142.392.381	51.997.491	0	0	90.394.891
Instellingen	121.132.742	109.972.802	0	0	11.159.940
Ondernemingen	98.397.821	56.595.237	0	30.588.448	72.391.033
Retailcliënteel	749.196.612	0	0	0	749.196.612
Gedekt door onroerend goed	1.052.901.372	131.401.323	0	0	921.500.050
Achterstallige risicoposities	222.129	0	0	0	222.129
Gedekte obligaties	0	0	0	0	0
Instellingen voor collectieve belegging	0	0	0	0	0
Aandelen (participaties)	2.159.696	0	0	0	2.159.696
Overige posten	293.929.627	0	0	0	293.929.627
Effectiseringsposities	143.312.483	0	0	0	143.312.483
Totaal exposure (STA)	7.036.124.885	350.207.532	0	350.207.532	7.036.124.886
Instellingen	1.711.495.165	0	0	0	1.711.495.165
Ondernemingen	1.831.034.121	0	0	0	1.831.034.121
Gedekte obligaties	104.005.432	0	0	0	104.005.432
Gedekt door onroerend goed	26.408.552.682	0	0	0	26.408.552.682
Effectiseringsposities	878.709.441	0	0	0	878.709.441
Totaal exposure (IRB)	30.933.796.841	0	0	0	30.933.796.841
Totale risicoposities	37.969.921.727	350.207.532	0	350.207.532	37.969.921.727

De totaalbedragen bij de 'niet-volstorte kredietprotectie – garanties' en 'volstorte kredietprotectie – zekerheden' (of: de uitstroom) komen overeen met het totaal van de kolom instroom.

Per 31/12/2016 werd er geen volstorte kredietprotectie in rekening gebracht. De niet-volstorte kredietprotectie bij de Vennootschap kan onderverdeeld worden in twee groepen. Het betreft een verschuiving naar aanleiding van overheidswaarborgen en waarborgen van financiële instellingen of andere bedrijven. Daarnaast is er ook nog de Nederlandse Hypotheek Garantie (NHG).

In onderstaand overzicht wordt een toelichting gegeven bij de 109.972.802 euro kredietprotectie bij de categorie 'Instellingen' en 56.595.237 euro kredietprotectie bij de ondernemingen.

Tabel 19: Overheidswaarborgen bij de categorie instellingen per einde jaar

Naam tegenpartij	Aantal effecten	Risicopositie	Garantiebedrag
Franse overheid	2	51.160.921	49.990.309
Sloveense overheid	1	6.081.330	5.989.745
Tsjechische overheid	2	54.730.225	53.992.748
Totaal niet-volstorte kredietprotectie – garanties bij de categorie instellingen			109.972.802

Tabel 20: Waarborgen bij de categorie ondernemingen

Naam tegenpartij	Aantal effecten	Risicopositie	Garantiebedrag
Belgische overheid	3	26.008.711	26.006.788
Andere Poolse onderneming	1	10.213.485	10.034.910
Andere Duitse onderneming	2	5.950.680	5.788.740
Andere Tsjechische onderneming	2	15.023.544	14.764.798
Totaal niet-volstorte kredietprotectie – garanties bij de categorie ondernemingen			56.595.237

De belangrijkste garantie bij hypothecaire leningen zijn de panden waarvoor de leningen gegeven worden en waarop een hypothecaire inschrijving kan worden genomen. Bij de beoordeling van een krediet wordt steeds de pandwaarde mee in rekening genomen. De waarde van een pand kan wijzigen en heeft dus een impact bij de beoordeling van het resterende kredietrisico. De evolutie van de pandwaarden wordt dan ook stelselmatig opgevolgd en er vinden periodieke herwaarderingen plaats van de pandwaarden.

De loan to value (LTV) parameter is een belangrijke indicator om vooreerst het initiële risico van nieuwe leningen (verhouding van de lening ten opzichte van de initieel ingeschatte pandwaarde) en later het resterende risico in te schatten. Doordat in Nederland door wetwijzigingen van 2013 de focus verlegd werd van aflossingsvrije leningen naar leningen met maandelijkse kapitaalaflossingen is er een positieve evolutie van de verhouding lening/pandwaarde tijdens de looptijd van de leningen. Bij een aflossingsvrije lening vindt de uiteindelijke volledige aflossing op eindvervaldag plaats. Tijdens de looptijd kan dit kapitaal weliswaar worden opgebouwd via levensverzekeringen of beleggingsrekeningen.

Daarnaast is voor de Nederlandse hypotheek nog de Nederlandse Hypotheek Garantie (NHG) die bij de meeste in Nederland toegestane hypothecaire leningen aanwezig is. De NHG wordt verstrekt door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Het is de naam van de garantie die een ontlenaar kan krijgen als deze een lening afsluit voor het kopen of verbouwen van een woning. Hierbij staat het WEW garant voor de terugbetaling van het hypotheekbedrag aan de geldverstrekker.

Het WEW is op 10 november 1993 opgericht door het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Achtergrond hiervan was de wens van het Rijk en de gemeenten in Nederland om het instrument gemeentegarantie met rijksdeelneming te verzelfstandigen. Per 1 januari 1995 was deze verzelfstandiging een feit met de introductie van de NHG.

Het WEW heeft als doel het bevorderen van het eigenwoningbezit en is verantwoordelijk voor het beleid en de uitvoering van de NHG. Jaarlijks stelt zij regels op voor het verstrekken van NHG. Deze 'voorwaarden en normen' moeten worden goedgekeurd door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De uitvoering van de NHG vindt plaats bij de geldverstrekkers. Controle op dossiers vindt plaats op het moment dat een schadedeclaratie wordt ingediend. Het WEW ondersteunt de geldverstrekkers bij de uitvoering van de NHG en beheert het fondsvermogen in verband met het risico van de NHG.

Het WEW is een private instelling met overeenkomsten met het Rijk en de gemeenten. Dit betekent dat het WEW te allen tijde aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. Als gevolg hiervan beschouwt De Nederlandsche Bank (hierna DNB) de NHG als een overheidsgarantie. Hieruit vloeit voort dat leningen met NHG voor de geldverstrekker doorgaans minder eigen vermogen vereisten. Dit voordeel voor geldverstrekkers wordt aan consumenten 'teruggegeven' door de lagere hypotheekrente op een hypotheek met NHG.

Of iemand voor NHG in aanmerking komt, hangt onder andere af van zijn inkomen, de koopsom van de woning en eventuele kosten voor kwaliteitsverbetering. De voorwaarden (o.a. hoofdverblijf, bouwkundig rapport, taxatierapport) om een NHG te kunnen bekomen worden uitgebreid toegelicht op de website www.nhg.nl.

Deze niet-volstorte (NHG-) garantie is terug te vinden bij de STA Basel-categorie 'gedekt door onroerend goed'. Er wordt rekening gehouden met de annuïtaire daling van deze NHG in alle berekeningen (deze daling is onder andere verwerkt in de LGD-parameter).

5.4. Wederpartijrisico

In de interne financiële beleidslijn worden onder het hoofdstuk 'krediet- en concentratierisico' uitgangspunten en limieten opgesomd met betrekking tot de wederpartijen. Het betreft hier limieten (voor beleggingen) per activaklasse, maar ook ten aanzien van het concentratierisico per tegenpartij.

In de interne beleidslijn kredietrisico worden onder het hoofdstuk 'concentratierisico en concentratielimieten' ook de uitgangspunten en limieten opgesomd met betrekking tot de wederpartijen.

5.5. Zekerheden

Ontvangen zekerheden

Bij het toestaan van hypothecaire leningen worden altijd persoonlijke of zakelijke zekerheden gevraagd. Hoe lager de kredietwaardigheid van een kredietnemer, hoe meer waarborg die klant zal moeten geven. In het kader van het uitwinningbeleid komt het sporadisch voor dat bepaalde zekerheden verworven worden en op de balans terecht komen.

Voor deze zekerheden (in casu de panden waarop een hypothecaire inschrijving of volmacht gevestigd is) vinden individuele nieuwe schattingen plaats als de dossiers waaraan de zekerheden verbonden waren als gefaald beschouwd worden. Alle zakelijke zekerheden worden periodiek via een statistische methode herschat.

Toegestane zekerheden

De Vennootschap heeft ook zakelijke zekerheden verstrekt op haar eigen activa in het kader van de uitoefening van haar activiteiten.

Voor de door de Vennootschap afgesloten of gekochte afgeleide producten bestaat er een uitgebreud collateral management. Met elke tegenpartij is er een Credit Support Annex (CSA) van de International Swaps and Derivatives Association (ISDA) afgesloten. Deze CSA's zijn voornamelijk afgesloten om het tegenpartijrisico te minimaliseren. Veranderingen in marktwaarde van de afgeleide producten leiden tot de uitwisseling van collateral (in de vorm van effecten of cash). In hoofdstuk 9 is meer informatie terug te vinden betreffende de effectief toegestane zakelijke zekerheden.

Er zijn geen expliciete rating triggers (buiten diegene die standaard zijn opgenomen in de basiscontracten) voorzien in de actuele overeengekomen contracten met de tegenpartijen van de afgeleide instrumenten.

5.6. Wrong-way risico

Het algemeen wrong-way risico is het risico dat ontstaat wanneer de kans op wanbetaling van de wederpartijen een positieve correlatie vertoont met algemene marktrisicofactoren. In de interne financiële beleidslijn en interne beleidslijn Kredietrisico wordt het algemeen beleid voor het kredietrisico en concentratierisico opgesomd.

Door middel van dit beleid wordt ernaar gestreefd deze risico's te beperken waardoor de impact van mogelijke positieve correlatie met de algemene marktrisicofactoren beperkt wordt door een algemene risicospreiding over bijvoorbeeld meerdere activaklassen en meerdere tegenpartijen.

5.7. Vereiste voor het CVA risico

Sinds de invoegetreding van de CRR dient er ook een eigen vermogensvereiste voor het CVA risico berekend te worden. Het belang van tegenpartijrisico in derivatentransacties is de laatste jaren enorm toegenomen. Het meten en beheersen van kredietrisico's is van oudsher een bekend domein voor financiële instellingen geweest, maar speelde tot voor 2007 vooral een rol bij kredietverlening.

Vergeleken met het kredietrisico van bijvoorbeeld een gewone obligatielening, hebben derivaten twee specifieke kenmerken op het gebied van tegenpartijrisico:

1. Het verwachte risico is onzeker qua omvang; toekomstige kasstromen zijn immers afhankelijk van toekomstige marktbevingen van onderliggende waarden (bv. rente).
2. Een derivaat kan op enig moment een positieve waarde hebben en op een later moment een negatieve waarde. Het derivaat wijzigt daarmee van een actief naar een passief post.

Deze kenmerken maken het moeilijk om het potentiële risico te bepalen. De correctie op de fair value als gevolg van het toepassen van kredietrisico op de tegenpartij heet Credit Valuation Adjustment (CVA). Met CVA wordt de prijs van het tegenpartijrisico in een transactie gekwantificeerd.

Voor prudentiële redenen wordt een aparte berekening gedaan om een exposure te berekenen voor het CVA risico waarop dan een eigen vermogensvereiste wordt toegepast.

Per 31/12/2016 werd een exposure van 83.532.635 euro bekomen waarop dan een eigen vermogensvereiste van 6.682.611 euro werd berekend.

Het tegenovergestelde van de CVA meet het eigen kredietrisico. Dit wordt Debit Valuation Adjustment (DVA) genoemd. De volgens de IFRS normen berekende DVA bedroeg 10.016.279 euro en werd van het nuttig eigen vermogen afgetrokken.

5.8. Add-on van 5% voor de Belgische hypotheekleningen

De toezichthouder in België heeft op grond van macro prudentiële redenen beslist om een add-on van 5 % op de RWA op te leggen aan alle Belgische financiële instellingen voor de Belgische hypotheekleningen.

Er werd een RWA van 531.459.388 euro bekomen waarop dan een kapitaalvereiste van 42.516.751 euro berekend werd. Deze bijkomende kapitaalvereiste werd verwerkt in de berekening per 31 december 2016.

5.9. Afgeleide producten

De Vennootschap heeft per einde 2016 enkel afgeleide instrumenten (in de vorm van caps en swaps) op haar balans die werden afgesloten in het kader van het renterisicobeheer. Zij heeft geen kredietderivaten.

De Vennootschap gebruikt de 'methode gebaseerd op de waardering tegen marktwaarde' voor de berekening van de eigen vermogensvereisten van haar afgeleide producten. De risicopositiewaarde is hierbij gelijk aan de som van de volgende elementen:

- a) de actuele vervangingskost op basis van de marktwaarde van de verrichtingen met een positieve waarde;
- b) het potentieel toekomstig kredietrisico, i.e. het product verkregen door vermenigvuldiging van de notionele hoofdsom (of onderliggende waarde) met een respectievelijk percentage.

Het percentage wordt als volgt bepaald op basis van de resterende looptijd:

Eén jaar of korter	0 %
Eén tot vijf jaar	0,5 %
Langer dan vijf jaar	1,5 %

Er wordt tot nader order geen netting toegepast bij de berekening van de eigen vermogen vereisten voor de afgeleide instrumenten.

De actuele vervangingskost op basis van de marktwaarde van de verrichtingen met een positieve waarde bedroeg 58.778.354 euro en de het potentieel toekomstig kredietrisico bedroeg 126.833.529 euro.

De 58.778.354 euro is terug te vinden op de IFRS balans onder de rubrieken "financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden" (9.322.870 euro) en "Derivaten gebruikt ter dekking" (49.455.484 euro).

6. Gebruik van de standaardbenadering

De Vennootschap gebruikt de standaardbenadering voor het bepalen van het kredietrisico voor meerdere categorieën. Deze categorieën werden toegelicht in tabel 9 "Totaal gewogen risicovolume per categorie en eigen vermogensvereiste per einde jaar" en tabel 14 "Uitsplitsing van risicoposities (voor CRM) volgens type categorie".

Zoals terug te vinden in onderstaande tabel worden hierbij ook nog een beperkt aantal effectiseringsposities volgens de standaardmethode verwerkt.

Tabel 21: Risicoposities onder STA benadering per einde jaar

	RWA 31/12/2015	RWA 31/12/2016
Exposure standaardbenadering	598.379.282	609.179.667
Exposure standaardbenadering zonder effectiseringsposities	576.633.235	580.517.170

Bij hoofdstuk 15 is een uitgebreidere toelichting betreffende effectisering en de effectiseringsposities terug te vinden.

In het kader van de uitrol van het model voor de Nederlandse kredieten heeft de toezichthouder gevraagd om stelselmatig een vergelijking, te maken tussen de berekening van de eigen vermogensvereiste volgens de standaardbenadering (STA) en interne rating based (IRB) benadering. De hoogste van beide berekeningen dient opgenomen te worden als vereiste. Per einde 2015 was de berekening volgens de STA methode hoger dan deze volgens de IRB methode zodat er een bijkomende RWA van 750.486.562 euro werd opgenomen bij de IRB classificatie "gedekt door onroerend goed".

7. Gebruik van de (F)IRB methode

De Vennootschap past de IRB-methode toe voor de risicoposities op instellingen (institutions) en gedekte obligaties, ondernemingen (corporates), retail en securitisation posities.

Tabel 22: Risicoposities onder IRB benadering per einde jaar

	RWA 31/12/2015	RWA 31/12/2016
Internal ratings based benadering (IRB)	4.120.439.632	4.515.643.272
IRB benadering waar zowel geen eigen LGD parameters als conversion factors worden gebruikt	1.566.618.138	1.647.091.088
Instellingen	812.297.989	785.004.169
Ondernemingen	754.320.150	862.086.919
IRB benadering met gebruik van eigen LGD berekeningen en/of eigen conversion factors	2.420.932.973	2.761.328.876
Retail - gedekt door onroerend goed	2.420.932.973	2.761.328.876
Effectiseringsposities	132.888.520	107.223.309

7.1. Kredietrisico – (F)IRB-goedkeuring

Vanaf rapporteringtoestand 30 september 2009 wordt de IRB-methode gebruikt voor de hypotheekportefeuilles. De Vennootschap past hierbij een 10 % LGD floor toe voor haar hypothecaire leningen inclusief de Nederlandse NHG hypothecaire leningen

Vanaf 2012 mag de (F)IRB-benadering ook gebruikt worden voor de portefeuilles ondernemingen, instellingen en gedekte obligaties. De in de Basel overgangsbepalingen vastgelegde floor van 80 % (op de berekeningen volgens de Basel I principes) is tot nader order nog van toepassing.

Het bestaande IRB model voor de portefeuille hypothecaire leningen Nederland werd aanvaard met de vereiste dat er stelselmatig een vergelijking dient gemaakt te worden tussen de berekeningen volgens de standaardmethode en de IRB methode. Zijn de uitkomsten van de berekeningen van de standaardmethode hoger dan deze van de IRB methode dan vormen deze eerste de basis voor de rapportering en gelden ze als uiteindelijke vereiste.

7.2. Interne ratingsystemen

7.2.1. Structuur van de interne ratingsystemen

De risicoposities op retailcliënteel (hypothecaire leningen), effectiseringsposities (ABS en MBS) en risicoposities op ondernemingen, instellingen (met uitzondering van posities op verzekeringsinstellingen) en gedekte obligaties worden bij de Vennootschap verwerkt volgens de (F)IRB-methode.

Om de toelating te krijgen om deze (F)IRB-methode te mogen toepassen, werden er interne rating systemen ontwikkeld om het kredietrisico van de hypotheekportefeuilles in te schatten. In deze systemen worden modellen ontwikkeld om de Basel parameters PD en LGD te beoordelen en te evalueren.

Het PD-model kent aan elk kredietdossier een score toe. Deze scoring gebeurt op basis van variabelen met eraan verbonden modaliteiten, die zowel productkenmerken als kenmerken verbonden aan de ontleners betreffen. Op basis van deze scores worden risicoklassen gevormd. Aan iedere risicoklasse wordt een langetermijn-PD gekoppeld, zijnde het historisch gemiddelde falingspercentage eventueel gecorrigeerd omwille van voorzichtigheid of forwardlooking.

De link tussen de rating en de PD wordt bepaald gedurende het kalibratieproces (als onderdeel van de modelontwikkeling) en wordt herzien en aangepast tijdens de jaarlijkse review.

Om de grootte van het verlies in te schatten, werden LGD-modellen ontwikkeld. Ook deze LGD-pooling gebeurt op basis van een aantal variabelen. Aan iedere LGD-pool wordt een gemiddeld LGD-percentages toegekend. Op die manier wordt ieder uitstaand krediet in portefeuille ondergebracht in een bepaalde LGD-pool en wordt aan dat krediet het gemiddelde LGD-percentages van die pool toegewezen. Bij deze inschatting wordt onder meer rekening gehouden met de pandwaarden en de NHG (als kredietrisicomatigingselementen). De historische gemiddelden worden gecorrigeerd om rekening te houden met een downturn.

De EAD is het bedrag dat de klant verschuldigd is aan de Vennootschap op het moment van default. Het bestaat onder meer uit de volgende componenten: het uitstaand kapitaal op het ogenblik van default, de achterstallige kapitaalaflossingen en interesten (vanaf datum achterstal tot datum van default), de verwijlijinteresten en de vergoeding voor wederbelegging.

Voor de onbenutte kredietlijnen en de offertes in de pijplijn werden geen modellen opgebouwd om een CCF te berekenen en wordt tot nader order een CCF-factor van 100 % gebruikt. CCF-modellen schatten het gedeelte van de buitenbalansverplichtingen in, dat opgenomen zou worden op het moment dat een klant in default zou gaan.

Voor de MBS-portefeuille wordt de (F)IRB weliswaar toegepast via een External Ratings Based Approach met opvolging van een aantal Key Performance Indicatoren (KPI's).

Voor de risicoposities op ondernemingen, instellingen en gedekte obligaties werd een intern ratingsysteem geïmplementeerd om de Basel-parameter PD te beoordelen en te evalueren. Het ratingmodel kent aan elke tegenpartij een score of rating toe op basis van kwalitatieve en kwantitatieve variabelen. De link tussen de rating en de PD wordt opnieuw tijdens een kalibreringsproces bepaald, en jaarlijks herzien, op basis van historische obligaties. Voor LGD worden de regulatoire verliespercentages gebruikt als IRB-input.

7.2.2. Integratie van de Basel parameters

De inbedding van de (F)IRB-benadering in het kader van het Basel kredietrisico werd verwezenlijkt door de verwerking ervan in de interne beleidslijnen, in het kredietacceptatieproces, in de besluitvorming, in het risicobeheer, in het investeringsbeleid en de interne toewijzing van kapitaal. De gebruikte kredietrisicomodellen spelen hierin een essentiële rol.

De implementatie en inbedding in de operationele kredietafdelingen van de opties binnen het Basel kredietrisico in ruime zin wordt opgevolgd op basis van de use test. Dit aspect omvat onder meer de implementatie van de modellen in de operationele business- en risicobeheeromgeving (kredietapplicatie en de Basel II-scorings-, meet- en berekeningssoftware).

De directie Kredietrisicobeleid verzorgt het monitoringproces rond de performance van de modellen voor de hypotheekportefeuilles. Zij verzamelt de vereiste informatie nodig voor de uitvoering van de monitoringactiviteit en rapporteert hier intern over. De taken van de directie Kredietrisicobeleid zijn beschreven in de interne beleidslijn 'kredietrisicobeleid retail kredieten'.

De operationele kredietafdelingen zijn belast met het toekennen en beheren van kredieten volgens de voor ieder product en / of jurisdictie geldende interne autorisatie- en acceptatiekaders en toekenning- en beheersprocedures. Zij werken in dit verband ook volledig Basel compliant: zij maken in hun processen en procedures actief gebruik van de PD-, LGD- en EAD-modellen en voorzien de nodige tijd en aandacht aan de effectieve inbedding van alle relevante Basel II-normen en –regels (risk based acceptance).

Dit houdt ook de nodige inspanningen in om zowel de feedback van de directie Kredietrisicobeleid in overweging te nemen als zelf feedback te geven met betrekking tot het gebruik van de modellen in de dagdagelijkse kredietprocessen. Er wordt door de directie Kredietrisicobeleid periodiek een analyse gemaakt van de frequentie, de redenen en soorten van verschillen (outliers) tussen de modeluitkomsten en de standpunten van de bevoegde goedkeurders. Op basis van deze analyse wordt er nagegaan of er al dan niet behoefte is aan het invoegen van nieuwe risicofactoren in de modellen.

De directie Financieel Management, afdeling CRA (Credit Risk Analyse) verzorgt een analoog monitoringproces voor de performance van de modellen voor de risicoposities op ondernemingen, instellingen en gedekte obligaties.

Dit proces, samen met de onderliggende taken en verantwoordelijkheden, werd ook in een omvattende interne beleidslijn 'interne kredietrisicomodellen' vastgelegd. Deze beleidslijn heeft tot doel na te gaan of de interne kredietrisicomodellen geschikt zijn om het kredietrisico waarop ze betrekking hebben correct weer te geven, via:

- de analyse van het model en de omgeving waarin het model opereert;
- de dekkingsgraad;
- de performantie van het model via het toetsen van modeluitkomsten aan limieten en knipperlichten;
- de analyse van de correcte implementatie en toepassing van het model (usage) en de rol die het model speelt in het besluitvormingsproces en bij risicobeheer (use test).

7.2.3. Organisatie van het (F)IRB proces

De afdeling Kredietrisicocontrole (die onderdeel is van de directies Operaties kredieten (NL & BE) is, naast de operationele aspecten van het beheer van gefaalde kredieten, verantwoordelijk voor de eerste lijn controle. De directie Kredietrisicobeleid staat in voor de modelontwikkeling van de retail kredieten. Voor de modellen voor de risicoposities op ondernemingen, instellingen en gedekte obligaties wordt deze functie van modelontwikkeling uitgevoerd door de afdeling CRA binnen de directie Financieel Management.

Binnen het governancekader voor het beheer van de kredietrisicomodellen en binnen de daartoe opgezette projectwerking, participeert de directie Risk bij de (door)ontwikkeling van de interne modellen.

Daarnaast voert de directie Risk & Validatie een tweedelijnscontrole uit. Dit behelst voor de afdeling Risk een kritische evaluatie van en het uitvoeren van (onafhankelijke) risicochecks op de aangemaakte rapporteringen.

7.2.4. Controlemechanismen bij het (F)IRB-modelproces

Het validatieproces van de modellen werd opgenomen door de interne validator (validatiecel) binnen de directie Risk & Validatie die hiërarchisch rapporteert aan de CRO. De validator (validatiecel) is hierbij onafhankelijk van zowel de business als van de ontwerpers/modellers. De taak van validator wordt duidelijk omljnd en concreet omschreven in een governancekader voor modelmanagement (MMGF).

De conceptuele validatie heeft als doel vast te stellen of het modelontwerp past in de visie van Argenta's risicopolitiek (beoordeling van het risico, risk mitigants, controles), of het model methodologisch correct en consistent is met het beleid van Argenta en ten slotte of het ontwerp voldoet aan de regelgeving.

Na de modelgoedkeuring worden de modellen geïmplementeerd in de systemen. De implementatievalidatie heeft als doel na te gaan of het geïmplementeerde model hetzelfde is als deze die ontwikkeld en goedgekeurd werd. De implementatievalidatie heeft zowel betrekking op de organisatorische als de technische implementatie in de eigen IT-omgeving met bijzondere aandacht voor de use test-aspecten.

Eenmaal het model in gebruik is, is het van belang te weten of het model bevredigend blijft werken. De monitoring van de prestaties van het risicomodel omvat onder meer een vergelijking van de modelvoorspellingen met de realisaties. De Vennootschap beoordeelt aan de hand van interne standaarden of de verschillen tussen de modelvoorspellingen en de realisaties toelaatbaar zijn.

Door Kredietrisicobeleid en Financieel Management wordt er een analyse gemaakt van de frequentie, de redenen en soorten van beroep tegen modeluitkomsten en de afhandeling daarvan. Zij stellen ook het (in regel) jaarlijkse evaluatierapport op over de modellen. Het evaluatierapport stelt activiteiten voor de modelperformantie te optimaliseren via gerichte acties, zoals het toevoegen van bijkomende variabelen. Op deze manier vinden er aanpassingen of herkalibreringen plaats van de modellen.

Interne audit

Interne audit heeft in de loop van de voorbije jaren op continue basis audits uitgevoerd met betrekking tot het Basel pijler 1 kredietrisico. De directie interne audit heeft immers de taak om vast te stellen of een bank die zich wil kwalificeren voor de geavanceerde benadering voor kredietrisico van Basel voldoet aan alle minimumvereisten. De directie 'Interne audit' doet hierbij een beroep op onafhankelijke interne en externe experts en op de resultaten van de validator, nadat de validatiewerkzaamheden geauditeerd zijn.

Stress-testen

Naast het uitvoeren van en rapporteren over de backtesting van de interne meetsystemen ter bepaling van de PD, LGD en EAD worden er door Kredietrisicobeleid en Financieel Management in samenwerking met Risk stress-testen uitgevoerd. Stress-testing is het meten van de effecten van ernstige, maar geloofwaardige economische condities op de eigen portefeuille. De resultaten van de stress-testen geven een inzicht in het effect van mogelijke ongunstige economische ontwikkelingen op het risicoprofiel van de Vennootschap.

De stress-testen worden uitgevoerd op het kredietrisico in de portefeuilles met de volgende intenties:

- a) De effecten te bepalen op de kapitaal toereikendheid, de eigen rating en de hoogte van mogelijke verliezen;
- b) Vast te stellen in welke mate een buffer moet gevormd worden om stress-scenario's op te vangen;
- c) Inzicht te krijgen in de relatie tussen macro-economische variabelen en de parameters die bepalend zijn voor het kredietrisico;
- d) Te voldoen aan de eisen die gesteld worden vanuit de toezichthouder.

De stress-testen voor de hypotheekportefeuilles worden uitgevoerd om de gevolgen van schokken op de hypotheekmarkt te kunnen bepalen. In dit kader is de Vennootschap gevoelig voor een daling van de huizenprijzen, stijgende werkloosheid, een daling van de koopkracht en een stijgende rente.

7.3. Opgebouwde modellen

7.3.1. Interne kredietrisicomodellen voor exposure op retailcliënteel

De Vennootschap heeft drie globale modellen opgebouwd voor de hypothecaire leningen (residential mortgages). Een PD en LGD model werd opgebouwd voor de portefeuille hypothecaire leningen geïnitieerd door het eigen kantorennet van de Vennootschap.

Een tweede PD en LGD model werd opgezet voor de zogenaamde CBHK-portefeuille, zijnde de portefeuille die in het verleden werd opgebouwd via het CBHK-makelaarskanaal.

Ten slotte werd een derde PD en LGD model ontwikkeld voor de in Nederland toegestane hypothecaire leningen. Voor het beheer en de administratie van de hypotheekportefeuille in Nederland doet de Vennootschap beroep op een externe service provider (Quion). De toezichthouder heeft wel als voorwaarde gesteld dat er stelselmatig een vergelijking tussen de berekeningen volgens de STA en IRB methode dient te gebeuren.

Een belangrijk onderscheidend element bij de LGD-berekening van de portefeuille Nederlandse hypothecaire leningen is de NHG. NHG is de naam van de garantie die iemand in Nederland kan krijgen als hij / zij een lening afsluit voor het kopen of verbouwen van een woning. De NHG houdt in dat bij het afsluiten van een hypothecaire lening de WEW borg staat voor de lening. De ontleners betaalt hiervoor een eenmalige premie.

Bij de toepassing van het bestaand model voor de Nederlandse portefeuille heeft de toezichthouder als voorwaarde gesteld dat er stelselmatig een vergelijking tussen de berekeningen volgens de STA en IRB methode dient te gebeuren. In de loop van 2016 werd binnen gedeeltelijke applicatie zowel een model dossier als een proces gerelateerd dossier voor het doorontwikkelde intern model voor de Nederlandse hypotheek ingediend bij de toezichthouders. In het begin van 2017 werd het volledige applicatie dossier ingediend.

Pooling – toewijzingen aan risicoklassen

De individuele risicoposities worden toegewezen aan een risico-PD-klasse (10 PD-klassen bij de Aspa-kredieten, 8 PD-klassen bij de CBHK-kredieten en 9 PD-klassen bij de Nederlandse deelportefeuille). Gefaalde leningen worden in de defaultklasse ingedeeld. Iedere klasse of pool bevat voor de desbetreffende portefeuille kredieten met een gelijkaardig risicoprofiel. De beste risico's zitten in klasse 1, de slechtste in laagste klasse (de defaultklasse). Voor de bepaling van het aantal risicoklassen wordt er gezocht naar een indeling in een maximaal aantal risicoklassen die significant verschillend zijn van elkaar.

De resultaten van deze modellen en alle betrokken analyses komen aan bod op het Kredietrisico comité voor de retail portefeuilles.

7.3.2. Interne kredietrisicomodellen voor exposure binnen de beleggingsportefeuille

In het kader van een gepast en gedegen risicobeheer werden alle bancaire en corporate tegenpartijen in een tijdsspanne van één jaar via een eerstelijnsanalyse geanalyseerd. Dit past ook binnen het governance verhaal gekoppeld aan Argenta's (F)IRB-statuut.

Deze analyse maken alle het voorwerp uit van een systematische risicocheck, als onderdeel van een jaarlijks terugkerend proces. Iedere bank en corporate krijgt voor opname in de portefeuille een interne rating toegewezen, conform het binnen Argenta bekrachtigde en geïmplementeerde (F)IRB-kader en minstens jaarlijks worden deze aan een herziening onderworpen. De resultaten van deze ratingonderzoeken komen aan bod op het maandelijks georganiseerde Ratingoverleg en finaal op het Alco (Asset & Liability comité).

De onderliggende ratingmodellen voor de niet-retail portefeuille werden door S&P ontwikkeld en brengen voor elke debiteur een twintigtal variabelen in rekening.

Interne ratings zijn steeds gebaseerd op twee pijlers, naast het gebruik van de statistische onderbouwde expert-judgementmodellen worden per debiteur fundamentele risicoanalyses uitgevoerd welke aan onafhankelijke tweedelijnscontroles worden onderworpen. De kalibrering van de aan de interne ratings gekoppelde PD-waarden gebeurt op basis van historische data.

7.4. Overzicht risicoposities (F)IRB-methode

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de exposure, gemiddelde PD, gemiddelde LGD, RWA en gemiddeld risicogewicht per 31 december 2016 (van de categorieën instellingen, ondernemingen, gedekte obligaties en "gedekt door onroerend goed").

Tabel 23: Overzicht van de exposures volgens (F)IRB-methode per 31 december 2016

Gegevens per 31/12/2016	Exposures	Gem PD %	Gem LGD %	RWA	Gem RW %
Totaal exposures	30.055.087.400			4.408.419.964	
IRBA					
Balansposten	26.014.464.712	1,24%	11,44%	2.743.947.348	10,55%
Buitenbalans	425.837.325	0,20%	12,09%	17.381.528	4,08%
Provisies	-31.749.356				
IRBF					
Balansposten	3.460.922.835	0,16%	44,68%	1.545.157.206	44,65%
Derivaten	185.611.883	0,10%	45,00%	101.933.881	54,92%

In bovenstaande tabel staan de effectieve LGD-percentages. Bij de RWA-berekening van de hypothecaire leningen werd rekening gehouden met de gevraagde LGD floor van 10% in plaats van de effectieve LGD. Bij de buiten balansposten (die bestaan uit onbenutte kredietlijnen en bindende offertes – de zogenaamde pijplijn) wordt er standaard een CCF van 100 % gebruikt. De PD % zijn inclusief de defaults (voor de definitie zie toelichting 8.1).

De volgende tabel geeft de berekende expected loss (hierna EL) per hypothecaire deelportefeuille weer – die verwerkt werden onder de IRB benadering - rekening houdend met de effectieve LGD en de toegepaste LGD-floor van 10%.

Tabel 24: Overzicht EL per hypothecaire deelportefeuille per 31 december 2016

	ASPA	CBHK	Nederland	Totaal
Totaal opgenomen provisies	7.910.125	3.966.542	9.875.605	21.752.272
ELeff lgd	10.723.826	4.927.283	19.060.880	34.711.989
> non-defaults	2.813.701	960.741	9.185.275	12.959.717
> defaults	7.910.125	3.966.542	9.875.605	21.752.272
ELlgd floor	12.197.417	5.116.457	19.643.463	36.957.337
> non-defaults	4.287.292	1.149.915	9.767.858	15.205.065
> defaults	7.910.125	3.966.542	9.875.605	21.752.272

De 21.752.272 euro zijn de individuele provisies die bij de default (100% PD) groep zijn opgenomen bij de categorie "gedekt door onroerend goed" in de COREP IRB tabel (zie eveneens naar het totaal van de provisies in onderstaande tabel 25).

Per 31 december 2016 was het totaal aan EL (met de effectieve LGD) voor zowel de defaults als non-defaults 34.711.989 euro. Rekening houdend met de LGD-floor van 10% was er een EL van 36.957.337 euro.

Voor de individuele (hypothecaire) kredieten die verwerkt werden volgens de IRB benadering waren er in totaal provisies voorzien van 31.749.356 euro. Deze bevatten zowel de individuele provisies (21.752.272 euro voor de default groep) als de berekende IBNR provisies.

Sinds 2008 wordt er een collectieve IBNR-voorziening aangelegd voor de hypothecaire portefeuilles waarvoor er IRB-modellen werden opgebouwd.

In onderstaande tabel wordt een groepering van de exposures per PD grade voor de belangrijkste exposure categorie namelijk "gedekt door onroerend goed" voor toestand 31/12/2016 opgenomen. Deze exposures worden volgens de IRB(A) methode verwerkt. De layout van de tabel is hierbij gebaseerd op een voorziene standaardtemplate EU CR6.

Tabel 25: IRB benadering - credit risk exposures by exposure class and PD range

Portfolio	PD scale	Original on-balance sheet gross exposure	Off-balance sheet exposures pre CCF	Average CCF	EAD post CCF and post-CCF	Average PD	Number of obligors	Average LGD	Average Maturity	RWA	RWA density	EL	Provisions
	0.00 to < 0.15	10.128.114.621	304.565.835	100%	10.432.680.456	0,08%	96.431	11,21%	6.863	331.017.707	3,17%	965.021	0
	0.15 to < 0.25	1.791.079.653	34.670.195	100%	1.825.749.849	0,16%	16.408	10,00%	6.902	65.720.972	3,60%	292.120	0
	0.25 to < 0.50	10.007.691.454	69.969.494	100%	10.077.660.947	0,37%	62.387	12,13%	8.294	1.198.064.391	11,89%	4.453.226	0
	0.50 to < 0.75	2.187.251.973	2.962.589	100%	2.190.214.562	0,58%	14.187	10,99%	8.650	337.719.752	15,42%	1.407.454	0
	0.75 to < 2.50	942.667.198	10.962.049	100%	953.629.247	1,10%	8.210	10,10%	6.726	135.002.804	14,16%	1.063.290	0
	2.50 to < 10.0	576.237.675	2.157.283	100%	578.394.957	4,58%	4.438	11,22%	7.287	267.438.885	46,24%	2.959.941	0
	10.00 to < 100.00	191.108.320	536.021	100%	191.644.341	18,71%	1.210	11,23%	7.523	159.636.250	83,30%	4.064.014	0
	100.00 (Default)	190.313.819	13.859	100%	190.327.678	100,00%	1.359	15,31%	6.971	266.728.115	140,14%	21.752.272	21.752.272
	Sub-total	26.014.464.712	425.837.325	100%	26.440.302.037	1,23%	204.630	11,45%	7.569	2.761.328.876	10,44%	36.957.337	21.752.272

De average PD bedroeg voor deze categorie 1,23% en de average LGD 11,45%. In totaliteit was er een EL (expected loss) van 36.957.337 euro waarbij er provisies waren aangelegd voor de PD klasse 100% van 21.752.272 euro.

Backtesting

Om na te gaan of de LGD percentages voldoende conservatief zijn worden de voorspelde (downturn) LGD waarden uit voorlaatste LGD backtest vergeleken met de gerealiseerde LGD waarden uit de laatste backtest.

De vergelijking gaat tussen alle dossiers die al in default waren op het einde van de vorige backtestperiode en die in de loop van de laatste backtestperiode naar status oninbaar zijn gegaan.

Kredieten Aspa België (reviewdatum laatste backtest: 31/06/2016)

De afwijking tussen de voorspelde LGD en gerealiseerde LGD heeft een mediaan en gemiddelde van resp. 2,08% en -2,80%. Minstens 50% van de observaties heeft een positieve afwijking (conservatieve LGD schatting).

Bovendien wordt op basis van een Wilcoxon rangtekentoets de nulhypothese (geen verschil in gemiddelde tussen voorspelde en geobserveerde LGD) niet verworpen ($p = 0,83$). Er wordt besloten dat de geschatte LGD in het algemeen overeenkomt met de gerealiseerde LGD.

De rangtekentoets van Wilcoxon, ook wilcoxonrangtekentoets geheten, is een verdelingsvrije toets voor de mediaan van een continue verdeling. Het is een toets voor "één steekproef".

Kredieten Nederland (reviewdatum laatste backtest: 31/12/2015)

De afwijking tussen voorspelde LGD en gerealiseerde LGD heeft een gemiddelde van 9,93% en een mediaan van 7,61%. Minstens 75% van de observaties heeft een positieve afwijking (conservatieve LGD schatting).

Op basis van Wilcoxon rangtekentoets blijkt tevens de voorspelde LGD (gemiddeld gezien) significant verschillend van de gerealiseerde LGD ($p < 0,0001$). Men kan besluiten dat de voorspelde LGD voldoende conservatief is.

Uitsplitsing naar pool/grades

In onderstaande tabel zijn de exposures van de instellingen (inclusief gedekte obligaties) en ondernemingen opgenomen uitgesplitst naar pool/grade met de bijhorende PD%.

Tabel 26: Opsplitsing exposures ondernemingen / instellingen per pool/grade per einde boekjaar

Pool/ grade	PD %	Ondernemingen 2015	Instellingen 2015	Pool/ Grade	PD %	Ondernemingen 2016	Instellingen 2016
5	0,03%	0	24.508.694	5	0,03%	0	24.506.798
6	0,03%	0	1.713.838	6	0,03%	0	223.651
7	0,03%	50.388.243	20.895.492	7	0,03%	0	73.154
8	0,04%	130.993.548	458.239.284	9	0,04%	64.549.875	262.496.495
10	0,05%	384.036.346	154.443.037	10	0,05%	476.078.202	274.767.859
13	0,10%	158.212.607	592.346.678	13	0,09%	151.485.713	520.338.764
15	0,14%	173.892.785	326.939.336	16	0,13%	162.023.002	274.738.178
17	0,14%	162.142.256	231.123.045	18	0,13%	293.027.375	297.959.366
21	0,22%	188.427.956	123.363.666	21	0,21%	298.493.044	114.983.438
27	0,51%	241.212.341	0	27	0,49%	277.922.410	35.077.955
29	0,51%	32.105.848	10.642.168	29	0,49%	32.450.038	10.334.938
35	0,81%	32.155.530	0	34	0,78%	43.351.160	0
40	1,50%	25.292.583	10.307.721	39	1,42%	29.586.332	0
				42	2,60%	2.066.971	0
Totaal exposure		1.578.860.043	1.954.522.959	Totaal		1.831.034.121	1.815.500.597
RWA's		754.320.150	812.297.988	RWA's		862.086.919	785.004.168
EV vereiste		60.345.612	64.983.839	EV vereiste		68.966.954	62.800.333

8. Kredietrisico aanpassingen

Voor een uitgebreidere toelichting over het kredietrisico (beheer) en de van kracht zijnde waarderingsregels verwijzen we respectievelijk naar hoofdstuk 5.3. Kredietrisico en 2.2. Grondslagen voor financiële verslaggeving – waarderingsregels – bijzondere waardeverminderingen in het IFRS jaarverslag van Argenta Spaarbank (dat op www.argenta.be terug te vinden is).

8.1. Definitie van de begrippen achterstallig en 'in default'

Een krediet wordt in de eigen vermogensrapportering als 'achterstallig' beschouwd als zij meer dan één maand en meer dan 25 euro achterstand heeft. Een krediet wordt in de eigen vermogensrapportering en boekhouding als 'in default' aangemerkt wanneer

ofwel de betaalachterstand groter is dan de som van drie mensualiteiten of, bij een andere terugbetalingsfrequentie, vanaf er betalingsachterstand is van meer dan 3 maanden, zowel in kapitaal als in interest. Dit geldt ook voor een nog openstaande vordering op eindvervaldag groter dan 25 euro.

ofwel op basis van indicatoren blijkt dat de vordering mogelijk geheel of gedeeltelijk oninbaar is (unlikely to pay).

Voor de kredieten die als 'in default' worden beschouwd, wordt vervolgens nagegaan of er – hierbij onder andere rekening houdend met de bekomen zekerheden – bijzondere waardeverminderingen moeten worden aangelegd.

8.2. Toelichtingen bij de dubieuze risicoposities

Er zijn enkel achterstallige posities (meer dan 1 maand en meer dan 25 euro) bij de risicoposities – categorieën 'retailcliënteel' en 'gedekt door onroerend goed'. Onderstaande posities worden in de eigen vermogensberekening gecatalogeerd onder de kredieten in default. Deze kredieten situeren zich geografisch bijna volledig op de kernlanden België en Nederland.

Tabel 27: Geografische indeling van de achterstallige (IRB) risicoposities

Land	Achterstallige risicopositie 2015	Achterstallige risicopositie 2016
BE	110.298.381	97.488.533
NL	70.937.864	91.358.870
Andere	1.398.654	1.702.404
Totale achterstallige risicoposities	182.634.900	190.549.807

Het betreft hier het totaal van de risicoposities die volgens de IRB methode verwerkt worden.

Per 31/12/2016 waren er individuele voorzieningen van 25.751.562 euro aangelegd op de balans (ten opzichte van 29.161.957 euro per 31/12/2015) voor individueel gewaardeerde kredieten. Daarnaast was er een IBNR voorziening van 9.997.083 euro (ten opzichte van 6.875.700 euro per 31/12/2015).

In onderstaande tabel zijn de wijzigingen van de op individuele basis bepaalde waardeaanpassingen van de kredieten en de globale impact naar de resultatenrekening (zie kolom totale impact) terug te vinden voor het boekjaar 2016. Per 31/12/2016 was er een negatieve impact van 5.030.062 euro (ten opzichte van een positieve impact van 1.542.951 euro in 2015).

Tabel 28: Impact waardeaanpassingen op de resultatenrekening (kredieten)

Changes in the stock of general and specific credit risk adjustments

	Begin-saldo 31/12/2015	Aangroei via P&L	Vrijgave via P&L	Eindsaldo 31/12/2016	Recu- peraties via P&L	Recht- streekse afboe- kingen	Collectieve voorziening	Totale impact op P&L
Consumenten- krediet	2.613.225	235.689	-829.664	2.019.250	-207.428	344.045	0	-457.358
Hypothecaire leningen	24.930.738	18.509.713	-21.045.689	22.394.762	-1.086.104	6.569.803	3.186.358	6.134.081
Leningen op termijn	339.961	344.556	-285.918	398.599	-228.546	178.815	0	8.907
Zicht-deposito's / voorschotten	1.277.133	-1.178.726	840.544	938.951	-775.743	462.537	0	-651.388
Overige kredietvorderingen	900	0	-900	0	-4.179	899	0	-4.180
Totaal leningen en vorderingen	29.161.957	17.911.232	-21.321.627	25.751.562	-2.302.000	7.556.099	3.186.358	5.030.062

Zoals terug te vinden in bovenstaande tabel zijn de individuele provisies op de balans geëvolueerd van 29.161.957 euro naar 25.751.562 euro. Deze cijfers worden uitgebreider toegelicht in de IFRS jaarrekening van Argenta Spaarbank.

9. Bezwaarde en niet bezwaarde activa

De financiële instellingen moeten op voortschrijdende basis informatie over de voorafgaande twaalf maanden openbaar maken over bezwaarde en niet bezwaarde activa, uitgaande van mediaanwaarden van minstens driemaandelijke gegevens.

Tabel 29: Overzicht van de bezwaarde activa

	31/12/2015		31/12/2016		Gemiddelde 2016	
	Nominale waarde	Marktwaarde	Nominale waarde	Marktwaarde	Nominale waarde	Marktwaarde
Collateral voor afgeleide instrumenten (caps en swaps)	419.032.000	485.653.196	559.469.000	635.725.745	541.443.167	607.061.611
Collateral voor repo transacties	85.594.000	99.876.707	0	0	23.267.471	24.996.340
Collateral voor Bank Card Company	35.000.000	35.123.886	31.000.000	33.118.285	31.000.000	33.683.674
Totaal gegeven collateral	539.626.000	620.653.789	590.469.000	668.844.030	595.710.637	665.741.625
Betaalde cash (afgeleide instrumenten)		15.350.000		28.900.000		47.040.000
Ontvangen cash (afgeleide instrumenten)		0		29.573.769		6.842.310
Collateral kredietlijn NBB	250.000.000	272.322.206	250.000.000	261.525.000	250.000.000	263.776.250

Er waren eind 2016 voor nominaal 559.469.000 euro bezwaard in het kader van de afgeleide instrumenten en repo's en nominaal 31 miljoen in het kader van het gebruik van kredietkaarten door de klanten van de Vennootschap. In het kader van het collateral beheer werd bij de afgeleide instrumenten voor 28.900.000 euro cash betaald en er werd 29.573.769 euro cash ontvangen in het kader van de uitgevoerde repo-transacties.

De bronnen van bezwaring zijn:

- collateral in het kader van het collateral beheer bij afgeleide instrumenten (de Vennootschap sluit hierbij enkel afgeleide instrumenten af voor het eigen renterisicobeheer).

Voor de door de Vennootschap afgesloten of gekochte afgeleide producten bestaat er een uitgebreud collateral management. Met elke tegenpartij is er een Credit Support Annex (CSA) van de International Swaps and Derivatives Association (ISDA) afgesloten. Deze CSA's zijn voornamelijk afgesloten om het tegenpartijrisico te minimaliseren. Veranderingen in marktwaarde van de afgeleide producten leidden tot de uitwisseling van collateral (in de vorm van effecten of cash).

- collateral bij het periodiek aangaan van repo's. Het globale kader voor het aangaan van repo's is uitgewerkt maar het is geen actief onderdeel van het funding beleid.
- collateral voor de vennootschap Bank Card Company in het kader van de uitgifte en betalingsstromen van betaalkaarten. Het bedrag aan gegeven collateral is stabiel en wordt periodiek herzien.
- Mogelijke collateral bij de NBB in het kader van de kredietlijn die de Vennootschap bij deze heeft. Gezien de kredietlijn niet gebruikt wordt, blijft het potentiële bedrag aan collateral constant.

De Vennootschap heeft een kredietlijn bij de NBB van 250 miljoen euro waarvoor effecten zullen bezwaard worden op het moment dat deze kredietlijn wordt aangesproken.

De Vennootschap heeft tot nader order geen covered bonds uitgegeven en er zijn per 31/12/2016 geen kredieten die nog geëffectiseerd waren.

Buiten bovenvermelde gestelde zekerheden werden er bij de Vennootschap geen andere activa bezwaard. De rest van de activa op de balans kunnen dan ook als niet bezwaard beschouwd worden. In onderstaande tabel (template A-Assets) werd een overzicht gegeven van de bezwaarde en niet bezwaarde activa.

Tabel 30: Overzicht van de totale activa (bezwaard en niet bezwaard)

		Uitstaande bedragen bezwaarde activa	Marktwaarde bezwaarde activa	Uitstaande bedragen niet bezwaarde activa	Marktwaarde niet bezwaarde activa
		010	040	060	090
010	Activa van de rapporterende instelling	697.744.030		35.458.584.921	
030	Aandelen	0	0	2.159.696	2.159.696
040	Schuldbewijzen (AFS en HTM) portefeuille	668.844.030	668.844.030	7.433.678.281	7.452.543.877
120	Andere activa	28.900.000		28.022.746.944	

Er werd per einde 2016 geen andere dan de vermelde cash collateral van 29.573.769 euro ontvangen. Deze collateral werd opgenomen in de balans zodat template B inzake de "ontvangen collateral" niet dient te worden opgenomen (nihil tabel).

In onderstaande tabel is de link terug te vinden tussen de bezwaarde activa, ontvangen collateral en betrokken verplichtingen.

Tabel 31: Bezwaarde activa, ontvangen collateral en betrokken verplichtingen

	Betrokken verplichtingen	Betrokken assets en ontvangen collateral
010 Totaal uitstaande bedragen	568.752.119,00	697.744.030,22
020 Afgeleide instrumenten	537.752.119,00	664.625.745,01
030 waarvan OTC derivaten	537.752.119,00	664.625.745,01
040 Deposits (collateral BCC)	31.000.000,00	33.118.285,21

Zoals af te leiden uit de beschrijving is het vooral het collateral management bij de afgeleide instrumenten dat aanleiding geeft tot bezwaring van activa. Deze instrumenten worden afgesloten in het kader van het renterisicobeheer van de Vennootschap zelf. De betrokken afgeleide instrumenten en gegeven en ontvangen collateral wordt stelselmatig gerapporteerd aan het ALCO.

Mede door de Europese verordening EMIR (European Market Infrastructure Regulation) is het collateral management de laatste jaren wel geëvolueerd. De bedoeling van EMIR is om de handel in Over The Counter (OTC) derivaten transparanter en veiliger te maken.

EMIR bevat regels voor het afwickelen van derivaten door een centrale tegenpartij (CCP), een vergunningplicht voor die CCP's en eisen aan het onderpand en de overdraagbaarheid van posities, ook als de afwikkeling van de OTC-derivaten contracten niet via een CCP gebeurt.

Door de inwerkingtreding van EMIR is er nu een verplichte centrale afwikkeling en de rapportage van OTC transacties aan Trade Repositories. Daarnaast worden alle nieuwe transacties via een centrale tegenpartij afgewikkeld. Waar er in het verleden vooral effecten in onderpand werden gegeven wordt er door de werking met de CCP meer cash uitgewisseld.

10. Gebruik ratings van externe kredietbeoordelingsinstellingen (EKBI)

De Vennootschap gebruikt de ratings van volgende drie ratingbureaus (Erkend Krediet Beoordelingsbureau – EKBI) bij het bepalen van de wegingpercentages: Standard & Poors (hierna S&P), Moody's en Fitch.

De ratings van alle genoteerde effecten worden stelselmatig opgevolgd door de afdeling CRA in het kader van de opvolging van het kredietrisico. In de financiële beleidslijn en het RAF zijn limieten vastgesteld voor de ratings waaraan de verschillende activaklassen minimaal dienen te voldoen. Indien de ratings dalen onder de beoogde limieten wordt dit stelselmatig gerapporteerd en – waar nodig – beslist om deze alsnog te behouden.

De Vennootschap gebruikt de gepubliceerde standaardindelingen om het gewogen risicovolume te bekomen op basis van de ratings van de betrokken effecten.

Hierbij worden dus de ratings van de betrokken drie ratingbureaus gebruikt. Deze ratings zijn publiek beschikbaar bij de uitgiften en ratingwijzigingen worden ook steeds publiek gemaakt.

Tabel 32: Overzicht Basel STA categorieën waarbij ratings worden gebruikt per einde jaar

Risicopositie (STA)	Exposure 31/12/2015	Exposure 31/12/2016
Centrale overheden of centrale banken	3.613.886.086	3.683.375.978
Regionale en lokale overheden	800.551.838	749.104.044
Publiekrechtelijke entiteiten	94.240.535	142.392.381
Instellingen	133.843.145	121.132.742
Ondernemingen	98.887.911	98.397.821
Aandelen (participaties)	261.527	2.159.696
Effectiseringsposities	108.730.234	143.312.483

Bij toelichting 15 is een gedetailleerdere toelichting terug te vinden over het gebruik van de ratings bij effectiseringsposities.

Zoals toegelicht in het "risk management" gedeelte van de IFRS jaarrekening (onderdeel kredietrisico) worden er door de afdeling CRA ook interne ratings bepaald.

11. Blootstelling aan marktrisico

De Vennootschap doet geen eigen vermogensberekeningen voor het marktrisico, vermits de Vennootschap in het verleden en nu ook geen trading book heeft alsook geen instrumenten in vreemde valuta.

De afgeleide instrumenten die terug te vinden zijn in de balans van de Vennootschap onder de activa en passiva aangehouden voor handelsdoeleinden werden allen afgesloten in het kader van (a) de afdekking van het renterisico van het banking book of (b) bij het realiseren van de effectiseringstransacties.

Bij de berekening van het kredietrisico worden deze afgeleide instrumenten verwerkt volgens de methode gebaseerd op de waardering tegen marktwaarde.

12. Operationeel risico

Na het vervullen van de formele vereisten (o.a. het indienen van een informatiedossier bij de toezichthouder en verder uitbouwen van een operationeel kader voor het operationeel risicobeheer) gebruikt de Vennootschap sinds 1 juli 2008 de standaardmethode voor het berekenen van het vereiste eigen vermogen voor het operationele risico.

Bij deze standaardmethode moeten de activiteiten en dus ook het operationeel resultaat toegewezen worden aan meerdere bedrijfslijnen. De eigen vermogensvereiste verschilt van bedrijfslijn tot bedrijfslijn en dit wordt bekomen door het operationeel resultaat te vermenigvuldigen met 12 %, 15 % of 18 %.

Bij de Vennootschap werd het operationeel resultaat toegewezen aan de bedrijfslijnen courtagediensten ten behoeve van particulieren en kleine partijen, bankdiensten ten behoeve van particulieren en kleine partijen en vermogensbeheer (die allen met een bètafactor van 12 % moeten vermenigvuldigd worden).

Op basis van het drie jaar gemiddelde van de som van de jaarlijkse eigen vermogensvereisten voor het operationeel risico, dient de Vennootschap 78.322.436 euro eigen vermogen aan te houden per 31 december 2016.

Deze verdere stijging ten opzichte van vorige jaren is het gevolg van het hogere operationele resultaat van de laatste jaren. De jaren met lagere operationele resultaten vallen er steeds af en recentere jaren met hogere operationele resultaten komen er bij.

13. Blootstelling aan het aandelenrisico

Naast een zeer beperkt aantal strategische beleggingen in aandelen, houdt de Bankpool eveneens een beperkt aantal posities in individuele aandelen aan vanuit een investeringsperspectief.

Wat de strategische beleggingen betreft, had de Vennootschap slechts een zeer beperkte positie van 62.498 euro. De positie omvat aandelen van enkele entiteiten die conform de Belgische bankboekhouding als financiële vaste activa beschouwd worden en reeds een lange periode in bezit van de Vennootschap zijn.

Daarnaast heeft de Vennootschap in 2015 en 2016 eveneens een zeer beperkte positie in aandelen opgebouwd die vanuit een investeringsperspectief zijn aangegaan en gekoppeld zijn aan vastgoedvennootschappen.

Deze aandelen worden allemaal verwerkt volgens de standaardbenadering.

Tabel 33: Overzicht aandelen volgens STA benadering per 31 december 2016

	Boekwaarde	Marktwaarde	Niet-gerealiseerde meer/minwaarde	Gerealiseerde meer/minwaarde
Strategische Participaties	62.498	63.138	641	0
Beleggingen				
Beursgenoteerd	1.784.817	2.096.558	311.741	0
Private equity	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0
Totaal	1.847.314	2.159.696	312.382	0

Indien aandelen verhandeld worden op een actieve markt geldt de beurskoers als marktwaarde. Voor de zeer beperkte portefeuille strategische aandelen werd de boekwaarde als marktwaarde weerhouden.

Verwerking verzekeringsparticipatie op BVg CRR scope niveau

Op BVg niveau wordt – zoals reeds toegelicht - de participatie in de verzekeringspool in het kader van de toepassing van het Danish Compromise (DC) opgenomen als exposure en onder de IRB benadering aan 370% gewogen.

De betrokken participatie wordt dus niet afgetrokken van het eigen vermogen (non-deducted participations in insurance undertakings).

De participatiewaarde bedraagt 176.445.506 euro die vermenigvuldigd wordt met 370% om zo een gewogen risicovolume te bekomen van 652.848.373 euro en een eigen vermogenvereiste van 52.227.870 euro.

14. Blootstelling aan het renterisico

In dit hoofdstuk wordt meer informatie gegeven bij de gehanteerde aannames van de Vennootschap bij de opvolging van het renterisico in het banking book (interest rate risk in the banking book – IRRBB). In het IFRS jaarverslag is onder hoofdstuk 5.1.1. een uitgebreide toelichting terug te vinden.

Het renterisico wordt gedefinieerd als de huidige en toekomstige blootstelling van de winstgevendheid en het vermogen van een instelling aan ongunstige rentebewegingen. Het banking book is hierbij het geheel van de rentende vermogensbestanddelen van de instelling die niet tot de handelsportefeuille behoren. Niet-rentende vermogensbestanddelen (daarbij inbegrepen de niet-rentende elementen van het reglementair eigen vermogen van de instelling) maken geen deel uit van het banking book. De rentende vermogensbestanddelen van de Vennootschap behoren uitsluitend tot het banking book.

Het renterisico wordt zowel vanuit een inkomensperspectief als vanuit een economische waardeperspectief gerapporteerd.

De economische waarde van het banking book kan omschreven worden als de algebraïsche som van de tegen de geldende of toekomstig veronderstelde marktrente en over hun rentelooptijd verdisconteerde verwachte kasstromen, andere dan de commerciële marges, van de bestanddelen van het banking book.

Het inkomensperspectief onderzoekt in essentie de volatiliteit van het renteresultaat, het verschil tussen renteopbrengsten en rentekosten. Op geconsolideerd niveau wordt hierbij ook rekening gehouden met de marktwaardewijzigingen van rentederivaten die via de winst- en verliesrekening worden verwerkt. Sinds 1 oktober 2008 wordt er op een deel van de rentederivaten hedge accounting toegepast wanneer deze een aantoonbaar renterisico-reducerend karakter hebben.

Schommelingen in de economische waarde zijn bij een rentegevoelige onderneming sterk afhankelijk van de duration gap, zijnde de mismatch tussen de duration (gemiddelde renteduurtijd van een rentedragend instrument waarin naast de rentevervaldag van het kapitaal ook rekening wordt gehouden met de timing van tussentijdse coupons) van alle activa en van alle passiva.

Hoe groter deze mismatch, hoe groter de rentegevoeligheid. Omwille van haar eenvoud wordt de duration gap als maatstaf van het renterisico gerapporteerd in aanvulling van de gemeten gevoeligheid van economische waarde en het renteresultaat, welke volgens een 'full revaluation'-methode gebeuren en waarbij alle relevante kasstromen in beschouwing worden genomen bij de berekeningen.

Binnen de ALM systemen worden alle rentedragende activa, passiva en buitenbalansposities ingerekend en volgens hun respectievelijke natuur gemodelleerd. Zodoende worden alle materiële bronnen van renterisico in beschouwing genomen.

Ter projectie van de kasstromen en verdisconteringsrentes hanteert de Vennootschap als basis de spot swap vs euribor 3M - curve.

Het ALCO kan te allen tijde beslissen om hiervan af te wijken, wat in voorkomend geval wordt toegelicht in het directiecomité, die de beslissing zal bekrachtigen, en hierover zal rapporteren aan de raad van bestuur.

Voor de berekening van de economische waarde wordt de spot swap vs euribor 3M - curve gebruikt op de rapporteringdatum. Op de verdisconteringsrentes wordt geen marge toegepast noch worden de commerciële

marges die vervat zitten in de kasstromen verdisconteerd. Op deze manier wordt renterisico strikt gescheiden gehouden van andere soorten van risico zoals krediet- en businessrisico.

In het ALM renterisico beheersysteem wordt de impact van een ruime gedetermineerde set van rentescenario's onderzocht. Voor inkomensanalyses wordt hierbij telkens conservatief een flat balance hypothese, waarbij zowel de balansgrootte als de balansmix onveranderd blijft, toegepast.

Aannames betreffende het gedrag van deposito's zonder vaste looptijd

In functie van simulaties van de economische waarde worden onderstaande gemiddelde rentevastheden verondersteld voor verplichtingen die in theorie dagelijks opvraagbaar zijn maar waarvan empirisch blijkt dat zij (gemiddeld gezien) geruime tijd op de betreffende rekeningen blijven staan:

- a) gereguleerde spaarrekeningen België : 2 jaar;
- b) spaarrekeningen Nederland: 2 jaar;
- c) Zichtrekeningen België : 5 jaar.

In functie van simulaties van het renteresultaat worden voor dergelijke non-maturing deposito's bij regulatorische renterisico-simulaties het volgend tariefgedrag verondersteld, gegeven een bepaalde marktrenteschok:

- a) Gereguleerde spaarrekeningen België: 70 % van de marktrentewijziging bij een rentestijging en 70 % bij een rentedaling, met een vertraging van 6 maanden ten aanzien van de aanvang van de marktrenteschok;
- b) Spaarrekeningen Nederland: 70 % van de marktrentewijziging bij een rentestijging en 70 % bij een rentedaling, met een vertraging van 6 maanden ten aanzien van de aanvang van de marktrenteschok;
- c) Zichtrekeningen België: ongevoelig voor marktrenteschokken.

Bij interne simulaties wordt het veronderstelde tariefgedrag voor spaarrekeningen bepaald door het interne replicating model, die een risico-optimale herbeleggingspolitiek afleidt uit het historische herprijzingsprofiel van deze deposito's. Dit model wordt evenwel onderworpen aan de voornoemde (regulatorische) durationbeperking van 2 jaar.

Aannames betreffende embedded options (rendementsbons, hypotheekleningen)

In het kader van het renterisicobeheer onderscheidt Aspa drie embedded options.

De eerste optie voor de klant schuilt in de rendementsbons, waar de klant de keuze heeft om de coupons ofwel te innen ofwel te laten kapitaliseren. Voor het toekomstig gedrag baseert het model zich op de huidige portefeuilleverdeling tussen beide gedragstypes. Gezien het hier een aflopende portefeuille betreft is de impact niet materieel.

Een tweede optie betreft de mogelijkheid van de klant om hun hypotheeklening vervroegd terug te betalen. In het model wordt op volgende wijze met deze optie rekening gehouden:

- a) Voor de hypotheeken België wordt een intern ontwikkeld, marktrentegedreven prepaymentmodel toegepast.
- b) Voor de hypotheeken Nederland wordt een intern ontwikkeld, huizenprijsgedreven prepaymentmodel toegepast.

De derde impliciete optie betreft deze waarbij Belgische hypotheektarieven bij renteherziening automatisch worden afgetopt of gefloored omwille van contractueel vastgelegde maximale stijgings- of dalingsniveaus. De impact hiervan is steeds ingecaluleerd bij de meting van het renterisico, zowel binnen simulaties van de economische waarde als van het renteresultaat.

Behandeling van het pijplijnrisico

In de periode tussen de goedkeuring van een hypothecaire lening en het verlijden van de notariële akte kunnen tussentijdse marktrentebewegingen de rente waaraan de hypotheeklening uiteindelijk doorgaat beïnvloeden. Bij stijgende rentes zal de cliënt nog kunnen genieten van het tarief dat geldig was toen de hypotheeklening werd aangevraagd. Anderzijds zal de cliënt bij dalende marktrentes kunnen kiezen om het tarief te nemen dat geldig is net voor het verlijden der akte.

In deze periode waarin leningen zijn toegezegd maar waarvan het tarief nog niet vast staat is er een blootstelling aan pijplijnrisico. Binnen het economische waardeperspectief wordt pijplijnrisico vanuit België zowel als Nederland steeds meegerekend in de renterisicobepaling.

De afdeling ALM van de Vennootschap rapporteert over het renterisico maandelijks op vennootschappelijk niveau en driemaandelijks op geconsolideerd niveau.

15. Exposures met betrekking tot effectiseringsposities

15.1. Eigen effectisering

De Vennootschap heeft in het verleden twee effectiseringstransacties uitgevoerd. Het operationele kader en het beleid om effectiseringstransacties te kunnen verwezenlijken, werd dus al uitgewerkt, met als resultaat een eerste succesvolle effectisering in september 2007. In december 2008 werd een tweede effectiseringstransactie afgerond.

In beide effectiseringstransacties betrof het de effectisering van een portefeuille Nederlandse residentiële hypothecaire leningen met NHG garantie via de SPV Green Apple. De initiële doelstelling van de eerste effectisering was het aantrekken van nieuwe financiering (aanboren van een nieuwe fundingbron) met het oog op de verbetering van de liquiditeitspositie.

De doelstelling van de tweede effectisering betrof de omvorming van hypothecaire kredieten in ECB beleenbare activa. Dit kwam ook duidelijk tot uiting door het feit dat de Vennootschap zelf alle (door de SPV Green Apple) uitgegeven effecten gekocht heeft.

Eind 2013 werd de call van de in 2008 uitgegeven tranche uitgeoefend en op 23 januari 2014 werden de notes terugbetaald. Eind 2015 werd de call van Green Apple 2007 uitgeoefend en deze kwam in januari 2016 op eindvervaldag.

Per einde 2016 heeft de Vennootschap dan ook geen uitstaande zelf georigineerde effectiseringstransacties meer.

Rol als originator in effectiseringstransacties

De Vennootschap is actief in verschillende rollen ten opzichte van effectiseringsoperaties. Als initiator (originator) van effectiseringsoperaties verkoopt de Vennootschap (seller) de te effectiseren leningen aan de uitgever (issuer).

In het geval van de twee door de Vennootschap geïnitieerde effectiseringsoperaties was de uitgever een onder Nederlands recht opgerichte SPV Green Apple BV. Deze onderneming kocht de kredieten en gaf obligaties uit om deze aankoop te kunnen betalen. De administratie van de SPV Green Apple wordt uitgevoerd door Intertrust Services, een onafhankelijke Nederlandse onderneming gespecialiseerd in effectiseringsoperaties en trust management. Uiteraard is de Vennootschap ook betrokken bij effectiseringsoperaties door haar rol als belegger.

Toegepaste CRR benaderingen

De Vennootschap past de rating based approach toe voor het berekenen van de eigen vermogensvereisten voor de aangekochte effectiseringseffecten.

De SPV Green Apple werd onder de IFRS normen volledig geconsolideerd, zodat de onderliggende Nederlandse hypothecaire leningen met NHG garantie terug op de balans kwamen van de geconsolideerde entiteit. Er werd dan ook een kapitaalvereiste berekend voor de onderliggende kredieten in plaats van voor de uitgegeven notes.

Onder de CRR regelgeving houdt de Vennootschap zowel op solo- en consolidatieniveau kapitaal aan voor het gedeelte van de kredieten die ten gevolge van de annuïtaire daling van de NHG niet gewaarborgd zijn. Ze had door middel van de verkoop van de portefeuille ook geen kapitaal vrijval gerealiseerd vermits de aan SPV Green Apple verkochte kredieten ook op het soloniveau werden opgenomen in de risicopositie van de Vennootschap.

Grondslagen voor de financiële rapportering

De effectisering kunnen de vorm aannemen van een verkoop van de betrokken activa naar met een speciaal doel opgerichte entiteiten (SPV) of een overdracht van het kredietrisico door middel van kredietderivaten.

Een SPV geeft effectentranches uit ten behoeve van de financiering van de aankoop van de activa. De in een effectisering begrepen financiële activa worden (volledig of gedeeltelijk) niet langer opgenomen in de balans van de uitgevend financiële instelling wanneer de betrokken Vennootschap nagenoeg alle risico's en opbrengsten van de activa (of delen ervan) overdraagt.

15.2. Portefeuille effectiseringsposities

Naast de door Argenta zelf uitgevoerde en hierboven beschreven effectiseringstransacties bezit de Vennootschap in het kader van haar beleggingsbeleid een aantal ABS'en en MBS'en.

Deze posities worden - behoudens enkele beperkte uitzonderingen - volgens de IRB-methode onder de risicopositiescategorie 'effectiseringsposities' verwerkt.

Beide benaderingen (zowel IRB als STA) worden dus gebruikt. De RMBS met achterliggend hypotheek worden volgens IRB RBA verwerkt (look through en zelfde benadering als de eigen hypotheek die onder IRB verwerkt worden).

De ABS (de auto effectisering waarin Argenta belegt) worden volgens de STA benadering verwerkt (geen toepassing van look through).

Op basis van de externe ratings van de betrokken effecten wordt er een gewogen risicovolume percentage toegekend. Bij de berekeningen wordt conform de opgelegde principes steeds de beschikbare "second best" rating gebruikt. Wanneer er bijvoorbeeld maar twee ratings zijn wordt ook de 2de gebruikt.

De Vennootschap heeft geen trading portefeuille. Alle aangekochte effectiseringsposities worden opgenomen in de beleggingsportefeuille van de instelling.

Onderstaand overzicht geeft een geografisch overzicht van de (als belegging) aangekochte effectiseringsposities. Deze geografische indeling is (zoals voor de hele beleggingsportefeuille) gebaseerd op de landcode van de uitgever.

Tabel 34: Geografische indeling van de effectiseringsposities

Type effectisering	Land	Risicopositie 2015	Risicopositie 2016
MBS	BE	29.049.148	26.599.622
MBS	ES	33.327.856	27.842.590
MBS	FR	44.142.593	43.123.402
MBS	GB	7.515.418	14.795.160
MBS	IE	19.702.910	17.925.571
MBS	NL	768.260.625	711.773.598
ABS	DE	0	18.449.202
ABS	ES	27.915.601	27.128.442
ABS	FR	19.536.020	22.142.983
ABS	IE	17.481.318	18.881.806
ABS	LU	51.431.041	59.582.144
ABS	NL	20.281.856	24.256.347
ABS	US	12.157.516	9.521.057
Totaal effectiseringsposities		1.050.801.901	1.022.021.924

De volgende tabel geeft een overzicht van de betrokken effectiseringsposities met vermelding van externe ratings (ter duiding van de kredietkwaliteit van de effecten), hun EAD en de totale eigen vermogensvereiste volgens de IRB methode. De ratings die de betrokken rating agencies aan de transacties geven worden gebruikt voor de wegingen en eigen vermogen berekening.

Tabel 35: Overzicht EAD en vereiste van effectiseringsposities per 31 december 2016

Rating S&P	Rating MDY	Rating Fitch		ABS	MBS	Totaal
		A	EAD	0	5.481.658	5.481.658
	A1		Eigenvermogensvereiste	0	55.781	55.781
		AA-	EAD	0	2.644.750	2.644.750
			Eigenvermogensvereiste	0	17.942	17.942
		AA+	EAD	0	2.192.549	2.192.549
	Aa2		Eigenvermogensvereiste	0	14.874	14.874
		AAA	EAD	0	13.266.322	13.266.322
			Eigenvermogensvereiste	0	112.498	112.498
			EAD	46.588.250	32.917.203	79.505.453
			Eigenvermogensvereiste	745.412	195.397	940.809
	Aaa	A	EAD	0	1.810.787	1.810.787
			Eigenvermogensvereiste	0	15.355	15.355
		AAA	EAD	24.762.245	281.085.093	305.847.339
			Eigenvermogensvereiste	396.196	1.668.521	2.064.717
A	A2	BBB-	EAD	0	3.003.734	3.003.734
			Eigenvermogensvereiste	0	30.566	30.566
	Aa2		EAD	0	5.480.538	5.480.538
			Eigenvermogensvereiste	0	55.770	55.770
A+	Aaa	AAA	EAD	0	2.967.862	2.967.862
			Eigenvermogensvereiste	0	17.617	17.617
		AAA	EAD	0	11.622.227	11.622.227
			Eigenvermogensvereiste	0	78.845	78.845
AA			EAD	0	1.793.193	1.793.193
	A1		Eigenvermogensvereiste	0	12.165	12.165
			EAD	0	2.628.759	2.628.759
	Aa2		Eigenvermogensvereiste	0	17.833	17.833
AA+			EAD	25.575.236	0	25.575.236
	Aaa	AAA	Eigenvermogensvereiste	458.713	0	458.713
			EAD	9.008.034	6.303.343	15.311.377
			Eigenvermogensvereiste	144.129	37.417	181.545
		AAA	EAD	10.238.295	146.568.243	156.806.538
			Eigenvermogensvereiste	163.813	870.029	1.033.842
			EAD	28.722.746	133.810.155	162.532.901
	Aaa		Eigenvermogensvereiste	459.564	794.297	1.253.861
			EAD	7.938.734	183.866.115	191.804.850
	Aaa	AAA	Eigenvermogensvereiste	127.020	1.091.429	1.218.449
BBB	Baa2		EAD	0	2.520.727	2.520.727
			Eigenvermogensvereiste	0	42.752	42.752
BBB-	A1	BBB-	EAD	27.128.442	0	27.128.442
			Eigenvermogensvereiste	1.150.246	0	1.150.246
B-	B2		EAD	0	2.096.683	2.096.683
			Eigenvermogensvereiste	0	2.096.683	2.096.683
Totaal EAD				172.023.247	842.059.943	1.022.021.924
Totaal eigenvermogensvereiste				3.518.072	7.225.772	10.870.865

De portefeuille effectiseringsposities is zeer beperkt gedaald van een risicoblootstelling van 1.050.801.901 euro per 31 december 2015 naar 1.022.021.924 euro per 31 december 2016.

Na toepassing van de wegingspercentages en de 8 %-vereiste, werd er een eigen vermogensvereiste van 10.870.865 euro (ten opzichte van 12.370.765 euro per 31/12/2015) bekomen voor deze aangekochte effectiseringsposities.

Er was per einde 2016 een beperkte provisie aangelegd voor twee effecten.

15.3. Opvolging effectiseringsposities

De afdeling CRA (Credit Risk Analyse) staat in voor de opvolging van de posities van de beleggingsportefeuille en in concreto ook van de aangekochte effectiseringsposities.

De aangekochte posities worden stelselmatig gemonitord en elke drie maanden wordt er een uitgebreid analyse rapport over deze posities opgemaakt dat besproken wordt op het ALCO. Op basis van de evolutie van het kredietrisico van de onderliggende activa van de effectiseringsposities worden indien nodig voorstellen gedaan om voorzieningen aan te leggen.

De Vennootschap koopt enkel de hoogste tranches van de uitgegeven effectiseringsposities waardoor ze tot nader order nog geen enkel effectief verlies geleden heeft op deze posities.

Op basis van de externe ratings is de totale vermogensvereiste van de effectiseringsposities effectief ook globaal gedaald. De Vennootschap heeft enkel MBS (mortgage backed securities) en enkele andere ABS'en in portefeuille en zij heeft geen enkele re-securitisatie in haar portefeuille.

16. Beloningsbeleid

In dit onderdeel worden toelichtingen inzake het beloningsbeleid gegeven (zowel inhoudelijke elementen als het besluitvormingsproces om tot dit beleid te komen). Een groot deel van deze toelichtingen zijn ook opgenomen in het gecombineerd BVg jaarverslag dat ook terug te vinden is op de website www.argenta.be.

Toelichting remuneratiecomité

Het remuneratiecomité is belast met de voorbereiding van de beslissingen over het beloningsbeleid van Argenta medewerkers dat door de Raad van Bestuur moet worden vastgesteld, inclusief m.b.t. personen verantwoordelijk voor de onafhankelijke controlefuncties, en over elke wijziging aan het beloningsbeleid; en de opvolging van het beloningsbeleid teneinde te verzekeren dat :

- Deze consistent is met en bevorderlijk is voor een gezond en effectief risicobeheer, en geen excessief risicogedrag induceert;
- Deze in lijn is met de strategie van Argenta, haar waarden en lange termijn doelstellingen;
- Deze de belangen van klanten en investeerders beschermt, duurzame en lange termijn waardecreatie voor de aandeelhouders bevordert en maatregelen omvat teneinde belangenconflicten te vermijden.

Het comité is zo samengesteld dat het een gedegen en onafhankelijk oordeel kan geven over het beloningsbeleid, de beloningspraktijken en de prikkels die daarvan uitgaan voor de risicobeheersing, de eigendomsbehoeften en de liquiditeitspositie. Het comité is samengesteld uit minimum drie leden, zijnde niet-uitvoerende leden van de raad van bestuur, waaronder minstens één onafhankelijk lid van de raad. De voorzitter van het comité is een onafhankelijk lid van de raad van bestuur en de voorzitter van de raad van bestuur is niet de voorzitter van het remuneratiecomité.

Het remuneratiecomité is als volgt samengesteld: W. Van Pottelberge (voorzitter), D. Van Rompuy, J. Cerfontaine, gast als vertegenwoordiger van het risicocomité.

Dit comité is een raadgevend comité ter ondersteuning van de raad van bestuur. Het rapporteert en doet aanbevelingen aan de raad van bestuur maar heeft geen beslissingsbevoegdheid.

De bijeenkomsten worden gehouden zo vaak als de voorzitter van het comité dit wenselijk acht, en minstens twee keer per jaar. In 2016 kwam het comité 4 keer samen.

Toelichting benoemingscomité

Het Benoemingscomité heeft als taak:

- Het aanwijzen en aanbevelen voor goedkeuring door de Algemene Vergadering of door het wettelijk bestuursorgaan, van kandidaten voor het invullen van vacatures in het wettelijk bestuursorgaan;
- Het nagaan hoe de kennis, vaardigheden, diversiteit en ervaring in het wettelijk bestuursorgaan zijn verdeeld;
- Het opstellen van een beschrijving van de taken en bekwaamheden die voor een bepaalde benoeming zijn vereist;
- Het beoordelen hoeveel tijd er aan de functie moet worden besteed;
- Het vaststellen van een streefcijfer voor de vertegenwoordiging van het ondervertegenwoordigde geslacht in het wettelijk bestuursorgaan;
- Het uitstippelen van een beleid om het aantal vertegenwoordigers van dit geslacht in het wettelijk bestuursorgaan te vergroten en op die manier het streefcijfer te halen;
- I.v.m. het wettelijk bestuursorgaan het periodiek en minimaal jaarlijks evalueren van de structuur, de omvang, de samenstelling, de prestaties;
- Het formuleren van aanbevelingen aan het wettelijk bestuursorgaan van eventuele wijzigingen;
- Periodiek en minimaal jaarlijks i.v.m. individuele leden van het bestuursorgaan en i.v.m. het wettelijk bestuursorgaan als geheel het beoordelen van de kennis, vaardigheden, ervaring en de mate van betrokkenheid, met name de regelmatige aanwezigheid;
- Daar verslag over uitbrengen aan dit orgaan;
- Het periodiek toetsen van het beleid van het wettelijk bestuursorgaan voor de selectie en benoeming van de uitvoerende leden ervan en het formuleren van aanbevelingen aan het wettelijk bestuursorgaan;
- Toezicht op dominante bestuurders of een kleine groep van bestuurders.

Het comité is zo samengesteld dat het een gedegen en onafhankelijk oordeel kan geven over:

- De samenstelling en de werking van de bestuurs- en beleidsorganen van de instelling;
- De individuele en collectieve deskundigheid van hun leden, hun integriteit, reputatie, onafhankelijkheid van geest en beschikbaarheid.

Het comité is samengesteld uit minimum drie leden, zijnde niet-uitvoerende leden van de raad van bestuur, waaronder minstens één onafhankelijk lid van de raad. De voorzitter wordt gekozen uit de onafhankelijke bestuurders, deze functie is onverenigbaar met de functie van voorzitter van de raad van bestuur.

Het Benoemingscomité is als volgt samengesteld: W. Van Pottelberge (voorzitter) en J. Cerfontaine, B. Van Rompuy, D. Van Rompuy, leden.

Dit comité is een raadgevend comité ter ondersteuning van de raad van bestuur. Het rapporteert en doet aanbevelingen aan de raad van bestuur maar heeft geen beslissingsbevoegdheid.

De bijeenkomsten worden gehouden zo vaak als de voorzitter van het comité dit wenselijk acht, en minstens twee keer per jaar.

Toelichting besluitvormingsproces

De directie O&T (Organisatie & Talent) stelt voor alle functies binnen alle werkmaatschappijen van Argenta een ontwerp van het beloningsbeleid voor. Dit ontwerp wordt afgestemd met en voorgelegd ter goedkeuring aan het directiecomité. Na goedkeuring door het directiecomité wordt het ontwerp voorgelegd aan het remuneratiecomité dat de raad van bestuur terzake adviseert. De raad van bestuur neemt de finale beslissing over de algemene beginselen van het beloningsbeleid voor de medewerkers.

De raad van bestuur keurde op 28 juni 2016 het nieuwe loonbeleid voor Argenta medewerkers goed. De belangrijkste nieuwe aspecten van dit beleid zijn:

- de compensation benchmarks: ijkpunten voor alle type functies binnen Argenta, vastgelegd door de raad van bestuur;
- een Argenta functiehuis, met daaraan gekoppeld een bedrijfsspecifiek loonhuis (met sectoraal vastgelegde minimumbarema en benchmarkgedreven, ervaringsgebonden bruto referentiesalarissen);
- een bedrijfsbrede systematiek voor loonsverhogingen, die rekening houdt met evaluatie van prestaties en loonbenchmark;
- een cafetariaplan als middel om flexibiliteit in het loonpakket aan te bieden en om netto koopkracht te verhogen;
- forfaitaire onkostenvergoedingen (kosten eigen aan de werkgever) voor de hogere functies.

In december 2016 heeft Argenta in dit kader een CAO afgesloten met betrekking tot dit nieuwe loonbeleid voor al zijn Belgische werknemers waarbij de functies transparant worden getoond in een functiehuis en de verloning per type functie wordt afgestemd met de referentiemarkt. In de eerste maanden van 2017 werd dit loonbeleid toegelicht aan alle medewerkers.

Toelichting beloningsbeleid voor de Argenta werknemers

Het beloningsbeleid bepaalt welke barema's van toepassing zijn op welke functies. Daarbij wordt rekening gehouden met de moeilijkheidsgraad, de verantwoordelijkheid, het niveau van vereiste scholing / ervaring en de benodigde specialisatie van een bepaalde functie. Argenta streeft ernaar zijn medewerkers te vergoeden op een marktconforme manier. Het loon van de medewerkers, bedienden, kaderleden en directieleden van Argenta bestaat hierbij uitsluitend uit een vast bedrag.

Belangrijk principe is dat er bij Argenta geen variabele verloning is noch voor het management, noch voor andere werknemers. De ratio variabele versus vaste verloning bedraagt m.a.w. 0%. Tot 2015 bestond er een beperkte variabele verloning voor regio-directeuren, deze uitzondering is vanaf 2016 niet meer van toepassing.

Een ander belangrijk principe is dat Argenta geen aandelen of aandelenopties toekent als beloning voor prestaties. Argenta maakt ook geen gebruik van uitgestelde verloning en kent geen instapbonus (sign-on payment) toe. Ontslagvergoedingen worden toegekend conform de individuele arbeidsovereenkomst van de betrokken werknemer.

In 2016 werd een ontslagvergoeding toegekend aan 5 werknemers die deel uitmaken van de Identified staff en aan een aantal andere werknemers conform de voorwaarden van hun individuele arbeidsovereenkomst.

Alle personeelsleden van Argenta genieten naast de gewone vergoeding (maandloon), enkel en dubbel vakantiegeld, een dertiende maand, een hospitalisatieverzekering, een groepsverzekering en maaltijdcheques. De hospitalisatieverzekering kan worden uitgebreid voor het hele gezin. Voor bepaalde functies kunnen bedrijfswagens worden toegekend.

Toelichting beloningsbeleid voor leden van het directiecomité

De vergoeding van de leden van het directiecomité werd toegelicht in hoofdstuk 7 "bezoldiging van de bestuurders" in het IFRS jaarverslag van Argenta Spaarbank.

De vergoeding van de CEO bedraagt 600.000 euro op jaarbasis en van de andere DC-leden 318.000 euro op jaarbasis.

Bij Argenta zijn er dus geen medewerkers, ook niet binnen het directiecomité, die meer dan 1 miljoen euro ontvangen.

Ook aan leden van het directiecomité worden geen variabele verloning, aandelen, aandelenopties, instapbonus of uitgestelde verloning toegekend.

Een uitsplitsing naar business area van de vergoedingen is niet relevant voor de Vennootschap vermits er slechts één basisactiviteit is (het aanbieden van financiële diensten aan gezinnen en particulieren om financieel gezond te leven).

In 2016 werd een vergoeding van 18 maandlonen (656.130 euro) toegekend aan Johan Heller, voorzitter van het directiecomité tot 30 april 2016 conform de voorwaarden van de bestuurdersovereenkomst. Dit was de hoogste (ontslag)vergoeding toegekend in 2016.

Evolutie en selectieproces directiecomité in 2016 en 2017

Het directiecomité is in 2016 grondig herschikt. Op 29 april 2016 legde Johan Heller zijn mandaat als CEO van Argenta neer na acht succesvolle jaren en sinds 1 september 2016 staat Marc Lauwers aan het roer van Argenta als CEO. Op 1 november 2016 startte Ann Brands als nieuwe COO (Chief Operations Officer), verantwoordelijk voor de aansturing van de operationele directies en klantondersteuning.

Sinds de benoeming van Ann Brands als COO bestaat het directiecomité van Argenta uit twee vrouwen en vier mannen. Deze wijziging is er gekomen zonder dat er expliciet een uitgewerkt beleid inzake diversiteit bestaat. Zoals terug te vinden in de Gecombineerd jaarverslag van BVg is er een gezonde diversiteit aanwezig.

Op 23 januari 2017 legde Dirk Van Dessel zijn mandaat neer als CIO dat hij uitoefende sinds 2008. Begin februari 2017 heeft de raad van bestuur Geert Van Hove voorgedragen als Chief Information Officer verantwoordelijk voor de informatica-infrastructuur, architectuur en applicaties van de onderneming, alsmede de werking en de beveiliging ervan.

Het selectieproces voor leden van het directiecomité verloopt als volgt: een eerste selectie van kandidaten vindt plaats i.s.m. externe selectiekantoren. Na een eerste selectie nemen het benoemingscomité en het remuneratiecomité hun rol op als adviseur van de raad van bestuur. De raad van bestuur duidt een kandidaat aan en draagt deze voor aan de toezichthouder. De finale aanstelling gebeurt nadat de toezichthouder de voorgestelde kandidaat "fit en proper" heeft bevonden.

Toelichting Identified Staff

Het beloningsbeleid moet in de juiste stimulansen voorzien om voorzichtig gedrag bij de medewerkers aan te moedigen wier beroepswerkzaamheden het risicoprofiel van een instelling materieel beïnvloeden.

Het Remuneratiecomité stelt aan de raad van bestuur een lijst voor met medewerkers die kwalificeren als Identified staff. De beoordeling gebeurt op basis van de kwalitatieve en kwantitatieve criteria volgens de gedelegeerde verordening (EU) Nr. 604/2014 van 4 maart 2014.

Bij Argenta werden 5 uitvoerende bestuurders (leden van het directiecomité), 9 niet-uitvoerende bestuurders en 40 medewerkers (onafhankelijke controlefuncties, directeuren en managers van materiële bedrijfseenheden) aangeduid als Identified Staff.

Dit is 5,7% van de 979 medewerkers op de hoofdzetels in Antwerpen, Breda en Luxemburg of 2,22% van het totaal aantal Argenta medewerkers (incl. bestuurders, werknemers, kantoorhouders en kantoormedewerkers).

Voor de Identified Staff zijn de beloningsprincipes dezelfde als voor andere functies binnen Argenta. Ook voor hen is er geen variabele verloning van toepassing, worden er geen aandelen of aandelenopties toegekend, is er geen uitgestelde verloning en geen instapbonus.

Individuele objectieven worden bij Argenta zo geformuleerd dat ze de onafhankelijke werking niet in de weg kunnen staan en het risicoprofiel van de instelling niet materieel kunnen beïnvloeden.

17. Hefboomfinanciering (leverage)

De CRR/CRD regelgeving vraagt aan de financiële instellingen om de leverage ratio (hefboomfinanciering) te berekenen, te rapporteren en op te volgen.

De leverage ratio is een non-risk based regel om de opbouw van de hefboomfinanciering te beperken. Het zorgt voor een limiet op de mogelijkheid van financiële instellingen om een leverage toe te passen op zijn kapitaalbasis. Het wordt berekend als een percentage van het Tier 1 kapitaal t.o.v. het totaal van binnen- en buitenbalans exposures (niet risico gewogen).

Proces tot opvolging en beheer van een risico van een te grote leverage ratio.

De Vennootschap volgt de hefboomfinanciering nauwgezet op. In het RAF is de leverage ratio één van de indicatoren die wordt meegenomen in de periodieke rapporteringen naar het management en het risicocomité van de raad van bestuur toe.

Het RAF limietenkader voorziet een minimum van 3,25% en een streefdoel van > 4%.

De directie Financieel Management rapporteert ook steeds over deze ratio en neemt ze mee in alle interne rapporteringen.

In onderstaande tabel (LRCom) is de leverage ratio van de Vennootschap opgenomen.

Tabel 36: Globale toelichting leverage ratio

		Aspa conso	Aspa conso
		31/12/2015	31/12/2016
In de balans opgenomen exposures (exclusief derivaten en SFT's)			
1	In de balans opgenomen posten (exclusief derivaten, SFT's en fiduciaire activa maar inclusief zekerheden)	33.829.315.928	36.097.550.596
2	(bij het bepalen van het Tier 1 kapitaal afgetrokken activabestanden)	-34.772.387	-43.909.619
3	Totaal in de balans opgenomen exposures (exclusief derivaten, SFT's en fiduciaire activa)	33.794.543.541	36.053.640.977
Derivatensexposures			
4	Met derivatentransacties samenhangende vervangingswaarde (na aftrek van toelaatbare in contracten ontvangen variatiemarge)	32.729.697	58.778.355
5	Add on voor het potentiële toekomstige kredietrisico van derivaten	134.801.273	126.833.528
11	Totaal derivaten exposures	167.530.969	185.611.883
Overige exposures buiten de balanstelling			
17	Bruto notioneel bedrag van exposures buiten de balanstelling	2.071.892.201	1.787.783.451
18	(Aanpassingen voor omrekening in equivalente kredietbedragen)	-798.981.221	-923.464.930
18	Totaal overige exposures buiten de balanstelling	1.272.910.980	864.318.521
Kapitaal en totaal exposures			
20	Tier 1 kapitaal (fully loaded)	1.633.857.610	1.797.290.234
21	Totale exposure voor de berekening van de leverage ratio	35.234.985.491	37.103.571.381
Leverage ratio			
22a	Leverage ratio (transitional)	4,40%	4,66%
22b	Leverage ratio (fully loaded)	4,64%	4,84%

Beschrijving van de factoren die een impact hadden op de leverage ratio

Zoals blijkt uit bovenstaande tabel bedraagt de totale leverage ratio exposure per 31/12/2016 volgens de transitional definition 37.103.571.381 euro (ten opzichte van 35.234.985.491 euro per 31/12/2015). De overeenkomstige leverage ratio bedraagt 4,84% (ten opzichte van 4,64% per 31/12/2015).

De leverage ratio bij de Vennootschap is de laatste jaren stelselmatig verbeterd door enerzijds de focus op de realisatie van fee business (en bijgevolg een beoogde switch van binnenbalans producten naar buitenbalans producten voor de klanten) en anderzijds de aangroei van het eigen vermogen doordat er slechts een zeer beperkte pay-out ratio is bij de Argenta groep. Door deze politiek van de familiale aandeelhouder worden de winsten van het boekjaar in belangrijke mate opgenomen in de beschikbare reserves.

Daarnaast was er per 31/12/2016 ook een beperkte exposure buiten de balanstelling. Het betreft hier in hoofdzaak de kredieten en pijplijn bij de hypothecaire kredietverlening.

Reconciliatie tussen totale activa van de jaarrekening en de leverage ratio exposures

De aansluiting (table LRSum) tussen de totale activa volgens de jaarrekening en de totale exposure voor berekening van de leverage ratio is in onderstaande tabel terug te vinden.

Tabel 37: Reconciliatie accounting assets en leverage ratio exposures

		Aspa conso	Aspa conso
		31/12/2015	31/12/2016
1	Totale activa volgens de openbaar gemaakte jaarrekening	33.862.045.625	36.156.328.951
4	Aanpassing voor afgeleide financiële instrumenten	134.801.273	126.833.528
6	Aanpassing voor posten buiten balans (d.w.z. omrekening in het equivalente kredietbedrag van exposures buiten de balanstelling)	1.272.910.980	864.318.520
7	Overige aanpassingen	-34.772.387	-43.909.619
8	Totaal exposure voor berekening van de leverage ratio	35.234.985.490	37.103.571.381

Op basis van een fully loaded Tier 1 kapitaal van 1.797.290.234 werd een fully loaded leverage ratio bekomen van 4,84%.

18. Kapitaalmanagement

De dynamische groei van de financiële markten en het stijgende gebruik van complexere bankproducten hebben grote veranderingen teweeggebracht in de businessomgeving van de Vennootschap. Deze uitdagingen vereisen adequate mensen, processen en systemen voor de beperking en doelgerichte controle van de risicopositie van de Vennootschap.

Naast het beschrijven van methodes voor de berekening van de regulatoire kapitaalvereisten (kwantitatieve vereisten) leggen de Basel akkoorden verhoogde nadruk op risicomanagement en geïntegreerd groepswijd management (kwalitatieve vereisten). De Vennootschap wordt verplicht om adequate procedures en systemen te implementeren met het oog op het verzekeren van haar kapitaaltoereikendheid op lange termijn met inachtneming van alle materiële risico's.

Deze procedures worden internationaal het ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) genoemd. De doelstelling van het risicomanagement van de Argenta Groep is dat er een optimale kapitaalstructuur aanwezig is en een risicobeheersing gelijkaardig aan het niveau van de belangrijkste marktspelers en waarbij blijvend voldaan wordt aan de wettelijke eigen vermogensvereisten.

De uitvoering van het businessplan waarbij altijd voldoende kapitaal voorhanden moet zijn om de vooropgestelde groei te kunnen volgen, staat hierbij centraal.

De Vennootschap volgt een politiek van autofinanciering. Om een kapitaalniveau te behouden dat voldoende ruimte laat om te groeien en om de financiële en operationele risico's te kunnen dragen, beoogt de Vennootschap de mogelijke noden aan kapitaal te kunnen voldoen met (a) gereserveerde winst, (b) mogelijke kapitaalsverhogingen en (c) achtergestelde alternatieve Tier 1 en Tier 2-leningen. Aanvullend kan onder meer beslist worden om de balans te verlichten door middel van effectiseringen van een deel van de portefeuilles kredieten aan particulieren.

Het financiële risicobeleid van de Vennootschap houdt naast de eigen managementkeuzes dus ook rekening met de prudentiële ICAAP.

De risico's die de Vennootschap loopt, vereisen een risicobuffer onder de vorm van eigen vermogen. De verdere ontwikkeling van haar activiteit als klassieke spaarbank en dus onder meer transformatiebank (zijnde een bank waarvan de activiteit bestaat in het omzetten (transformeren) van op korte termijn aangetrokken geld, naar op lange(re) termijn uitgezette beleggingen) vereist een continue opvolging en aanvulling wanneer nodig van dit vereist eigen vermogen.

Het ICAAP omvat alle procedures en berekeningen van de bank die gebruikt worden om volgende componenten te verzekeren:

- De gepaste identificatie en inschatting van de risico's;
- Voldoende intern eigen vermogen in verhouding tot het risicoprofiel van de bank;
- Het gebruik en verdere ontwikkeling van risico managementsystemen.

Dit houdt in dat in alle omstandigheden (stress-scenario's) en met voldoende graad van zekerheid de eigen vermogensvereisten van de Vennootschap en al haar geledingen worden gerespecteerd. Dit wordt uitgedrukt door het economisch kapitaal waarbij rekening wordt gehouden met de verschillende risico's.

Stress-testen en stress-scenario's

De Vereniging voert periodiek stress-testen uit. Daarnaast heeft Argenta in de eerste jaarhelft van 2016 net zoals een grote groep van Europese banken de stress-test van de Europese Centrale Bank doorgerekend. Doel van de stress-test was om enerzijds de schokbestendigheid van het Europese bankensysteem te evalueren en anderzijds de financiële gezondheid, het risicoprofiel en de duurzaamheid van het business model onder negatieve marktontwikkelingen te beoordelen. De resultaten van de stress-test vormen één van de factoren op basis waarvan de minimale kapitaalvereiste van Argenta wordt bepaald, uitgedrukt in termen van een Pijler 2 Vereiste (P2Requirement) en een Pijler 2 Aanbeveling (P2Guidance).

De kans en impact van de stress-testen zal in relatie tot de risicobereidheid leiden tot een afweging van geaccepteerde risico's en maatregelen om het risico te mitigeren dan wel de beslissing om meer kapitaal aan te houden. De financiële impact als gevolg van stress-testen wordt gedefinieerd als de directe negatieve impact op het kernvermogen.

Een stress-test is een enkelvoudige toets op één gebeurtenis en daarmee een verandering in één parameter. Een stress-scenario is een verzameling van stress-testen welke gezamenlijk een scenario vormen. Bij doorrekening van de ECB stress-testen kon Argenta uitstekende resultaten voorleggen die de robuustheid van Argenta's kapitaalpositie en business strategie onderschrijven onder normale als zowel negatieve marktomstandigheden.

De berekeningen volgens de Basel regels (pijler 1) voor het kapitaalbeheer worden gerapporteerd naar de toezichthouder en intern gebruikt. Voor het kredietrisico blijft de zogenaamde 80 %-floor voor het vereiste regulatorisch kapitaal ook na 2014 de wettelijke basis. In zijn ICAAP onder pijler 2 berekent de Vereniging het vereiste economisch kapitaal op basis van Basel IRB- risicoparameters. Deze zijn globaal lager dan de minimaal aan te houden 80 %-floor.

Daarnaast worden in ICAAP ook alle materiële risicofactoren gemodelleerd zodat het totale ICAAP een meer volledig beeld geeft over kapitaalbeslag. Daarbij volgt een directe band tussen de ICAAP-berekeningen en de ratio voor economische kapitaaltoereikendheid (99.90 %) uit het RAF.

Wat betreft het beschikbaar economisch kapitaal versus het vereist economisch kapitaal wordt een minimum limiet van 120 % vooropgesteld, maar wordt gestreefd naar een ratio van meer dan 130 % zodoende dat de Vereniging altijd beschikt over een comfortabele kapitaalsituatie. Daarnaast omvat het RAF ook limieten voor waarde stabiliteit (95 % of 1/20 jaar) en inkomensstabiliteit (80 % of 1/5 jaar) die rechtstreeks uit het ICAAP-rapport gehaald worden.

In het 95% waarde stabiliteitsscenario bedraagt de rode RAF limiet 30%, zodat er na dergelijke stress een RBC (Risk Bearing Capacity) ratio van van minstens 100% overblijft.

Na het berekenen van het vereist economisch kapitaal komt het SREP, het controleproces van de toezichthouder op de uitwerking van het ICAAP-proces. Concreet bevat het SREP de controle en evaluatie van het ICAAP van de Vereniging, het resultaat van een onafhankelijke toets van het risicoprofiel en indien nodig voorkomende maatregelen en andere acties van de toezichthouder.

De SREP (Supervisory Review and Evaluation Process, jaarlijkse globale evaluatie) door de ECB resulteerde in 2016 in een kapitaalbeslissing waarbij een P2R (pillar 2 capital requirement) van 2 % werd opgelegd: hierdoor dient Argenta onder de IRB methode (internal rating based) te voldoen aan een CET1 (common equity Tier 1) van 8.25 pct (9.75 % inclusief alternatief Tier 1 substitutie) en een TCR (total capital ratio) van 11.75%, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de infasering van de gecombineerde kapitaalbuffers. Binnen de SREP is er ook aandacht vanuit de JST voor de interne opvolging van liquiditeit alsook voor ICT risico controle / operationeel risicobeheer.

19. Bijkomende toelichting

De Vennootschap gebruikt dus zowel de standaardbenadering als de (F)IRB-methode voor het berekenen van de eigen vermogensvereisten.

Ten gevolge van de toepassing van de overgangsbepalingen bij een overgang van de standaardmethode naar de IRB-methode blijven de berekeningen volgens Basel I van wezenlijk belang.

Toelichtingen inzake de governance regelingen zijn mede verwerkt in de neergelegde jaarrekeningen, IFRS jaarverslagen en het overkoepelende BVg gecombineerde jaarverslag dat eveneens op de website www.argenta.be werd gepubliceerd.

Bepaalde toelichtingen zijn nu nog niet verplicht en zullen dan ook in de volgende pijler 3 toelichtingen worden opgenomen. De bedoeling is om deze toelichtingen stelselmatig aan te passen en dit in lijn met de toelichtingen die andere financiële instellingen opmaken.

De Vennootschap werd niet aangemerkt als mondiaal systeemrelevante instelling (G-SIB) zodat ze hierover ook geen toelichtingen dient te geven. De Vennootschap dient in de toekomst dan ook geen toelichtingen te geven over TLAC (Total Loss-Absorbing Capacity) vermits dit niet voor haar van toepassing is.

Bovenstaande (niet extern geauditeerde) toelichtingen werden opgemaakt in het kader van Basel II pijler 3 en in het Nederlands en het Engels op de website van de Vennootschap www.argenta.be gepubliceerd met de bedoeling om te voldoen aan de vereiste toelichtingen van deel 8 van de CRR.

Vragen in verband met de verspreiding van deze verslagen mogen gericht worden aan:

Argenta Spaarbank nv

Belgiëlei 49-53
B-2018 Antwerpen
Tel: +32 3 285 50 65
Fax: + 32 3 285 51 89
pers@argenta.be
www.argenta.be

